

INVESTMENT MANAGEMENT ENVIRONMENT
CONSULTING

ul. Warsztatowa 47 55-010 Biestrzyków
e-mail: biuro@imeconsulting.com.pl

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego

wg. stanu na 30 października 2012 r.

Zamawiający:
Powiat Oleśnica

Autorzy:

dr inż. Maria Stanisławska

mgr inż. Mariusz Kunysz

Biestrzyków, listopad 2012

SPIS TREŚCI

I.	WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
II.	PODSTAWA WYKONANIA SPRAWOZDANIA.....	4
III.	ISTOTA SPRAWOZDANIA POWIATOWEGO	5
3.1.	ROLA I KOMPETENCJE POWIATU W OCHRONIE ŚRODOWISKA	6
3.2.	OTOCZENIE PRAWNE W OKRESIE REALIZACJI POŚ	8
3.3.	WPŁYW ZMIANY PRZEPISÓW NA REALIZACJĘ POŚ.....	9
3.4.	ZMIENNE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....	10
3.5.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU. POŁOŻENIE, LUDNOŚĆ, GMINY.	11
IV.	GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI. REGIONY ODPADOWE OD 2012	12
4.1.	WOJEWÓDZKI PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA DOLNEGO ŚLĄSKA	14
4.2.	PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO	14
4.3.	PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO	15
V.	KONSEKWENCJE UCHWALENIA PLANÓW WOJEWÓDZKICH	16
VI.	GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI. ROLA POWIATU.....	17
VII.	ADMINISTRACYJNA DZIAŁALNOŚĆ STAROSTY	18
	AKCEPTACJA WYTWARZANIA ODPADÓW W RAMACH DZIAŁALNOŚCI	18
	NADANIE UPRAWNIEŃ NA GOSPODAROWANIE ODPADAMI.....	21
	KONIECZNOŚĆ USTALENIA ZGODNOŚCI Z PRAWEM MIEJSCOWYM	21
	UTRATA KOMPETENCJI STAROSTY W ZAKRESIE WYTWARZANIA ODPADÓW Z USŁUG	22
VIII.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	24
8.1.	ZAOPATRZENIE W WODĘ I ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW	24
8.2.	GOSPODARKA WODNA.....	30
8.2.1.	<i>Stan i czystość wód powierzchniowych .....</i>	<i>30</i>
8.2.2.	<i>Wody wrażliwe i OSN na terenie działania RZGW we Wrocławiu 2012-2016.....</i>	<i>32</i>
8.2.3.	<i>Ochrona przeciwpowodziowa.....</i>	<i>33</i>
8.2.4.	<i>Jakość wód powierzchniowych wg monitoringu WIOŚ.....</i>	<i>34</i>
8.2.5.	<i>Monitoring wód podziemnych. ....</i>	<i>35</i>
8.2.6.	<i>Ocena jakości wód powierzchniowych - miejsc bytowania ryb (MORY).....</i>	<i>36</i>
8.2.7.	<i>Komentarz.....</i>	<i>37</i>
8.3.	GOSPODARKA WODNA. ROLA POWIATU	38
8.3.1.	<i>Pozwolenia wodnoprawne i inne decyzje administracyjne. ....</i>	<i>39</i>
IX.	OCHRONA ATMOSFERY	44
9.1.	JAKOŚĆ POWIETRZA WG MONITORINGU WIOŚ	44
9.2.	CHEMIZM OPADÓW.	44
9.3.	ATMOSFERA. UPRAWNIENIA STAROSTY.	47
X.	OCHRONA PRZYRODY, GOSPODARKA LEŚNA, INNE.....	49
10.1.	OBIEKTY I OBSZARY PRZYRODNICZE	49
10.2.	STAROSTA JAKO ORGAN ADMINISTRACJI. PRZYRODA.	55
10.2.1.	<i>Wycinka drzew i krzewów.....</i>	<i>55</i>

10.2.2. Rejestr zwierząt egzotycznych	56
10.3. LASY	57
10.4. ZADANIA STAROSTY W ZAKRESIE GOSPODARKI LEŚNEJ	58
10.5. GOSPODARKA ŁOWIECKA	61
10.6. RYBACTWO ŚRÓDLĄDOWE	63
10.6.1. Wydawanie kart wędkarskich.....	63
10.6.2. Rejestracja sprzętu pływającego	63
10.6.3. Społeczna Straż Rybacka.....	63
XI. GÓRNICTWO I GEOLOGIA	64
11.1. CHARAKTERYSTYKA. ZMIANY W KILKULECIU.	64
11.2. KRUSZYWA NATURALNE	65
11.3. SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ.....	67
11.4. ROLA ADMINISTRACYJNA POWIATU OLEŚNICKIEGO.....	68
11.4.1. Wydobycie kopalin.....	68
11.4.2. Zadania Starosty z zakresu geologii.....	69
XII. OCHRONA ŚRODOWISKA W PROCESIE INWESTYCYJNYM. ROLA ADMINISTRACYJNA STAROSTY.....	71
XIII. INWESTYCJE W OCHRONĘ ŚRODOWISKA.....	73
13.1. WYDATKI INWESTYCYJNE REALIZOWANE PRZEZ STAROSTWO POWIATOWE W OLEŚNICY.....	73
13.2. INNE INWESTYCJE W OBIEKTACH POWIATU.	75
13.3. EKO-EDUKACJA I WSPIERANIE PRZEZ POWIAT ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ INNE JEDNOSTKI.	77
XIV. PODSUMOWANIE	79
XV. ZAŁĄCZNIKI.....	81

I. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- Zestawienia danych przekazane przez Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Oleśnicy.
- Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w roku 2011. Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław 2012r.
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego (wg stat.gov.pl)
- Inne materiały branżowe, w tym opracowania i sprawozdania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.
- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r.
- Uchwała NR XXIV/617/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012.
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012 przyjęty uchwałą nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r.
- Uchwała Nr XX/272/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego”
- Diagnoza stanu Województwa Dolnośląskiego 2011 (materiał do dyskusji o kierunkach rozwoju regionu). Wrocław, kwiecień 2012 r.
- Analiza SWOT Województwa Dolnośląskiego kwiecień 2012 r. Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej Departament Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.
- Plan gospodarki odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012 – 2017, Poznań, czerwiec 2012

II. PODSTAWA WYKONANIA SPRAWOZDANIA

Podstawą prawną wykonania sprawozdania są zapisy art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – (tekst jednolity z 2008r. Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późn. zmianami), zobowiązujące Zarząd Powiatu do złożenia sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska.

W/w dokument zatwierdzony został Uchwałą Nr XV/92/2004 Rady Powiatu z dnia 22.03.2004 roku w/s uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami Programu i Ochrony Środowiska.

Niezwyczajnie istotną zmianą prawną jaka rzutuje na wykonanie niniejszego dokumentu jest zlikwidowanie w wyniku nowelizacji ustawy o odpadach obowiązku tworzenia powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami, a co za tym idzie także ich aktualizowania i raportowania.

Wobec powyższego w ramach opracowania sprawozdania z realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska jedynie sygnalizacyjnie omówiono problematykę gospodarki odpadami oraz przedstawiono nowy model gospodarowania odpadami komunalnymi, jaki zacznie obowiązywać od 1 lipca 2013r. wobec wagi tej tematyki dla całego społeczeństwa lokalnego.

Poprzednie sprawozdanie wykonane było w listopadzie 2009r. i obejmowało okres do końca września 2009r. Od tego czasu Powiat nie otrzymywał żadnych raportów z realizacji Gminnych Programów Ochrony Środowiska (pomimo ustawowych terminów). Biorąc powyższe pod uwagę obecny dokument stworzony został wg formuły mocnego powiązania konkretnych obszarów tematycznych z kompetencjami starosty lub zarządu powiatu, z wykorzystaniem danych własnych oraz wynikających z ogólnie dostępnych opracowań, raportów bądź sprawozdań.

Generalnie dane zebrane na potrzeby niniejszego raportu przy współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska dotyczą okresu od listopada 2009r. do 31 sierpnia 2012r. W niektórych przypadkach uzyskano także dane obejmujące wrzesień i październik 2012r .

III. ISTOTA SPRAWOZDANIA POWIATOWEGO

Po doświadczeniach jakie zebrały samorządy w kolejnych latach funkcjonowania dokumentów formalizujących ich udział w polityce ekologicznej Państwa należy uznać, że **sprawozdanie z realizacji założeń z zakresu ochrony środowiska przyjętych w Powiatowym programie ochrony środowiska i Powiatowym planie gospodarowania odpadami powinno obejmować głównie te elementy, na które Powiat może mieć wpływ jako samodzielna jednostka administracyjna**, a nie jako zbiór gmin.

Dlatego w przypadku w/w dokumentów niezwykle ważne i wymagające uściślenia jest określenie możliwości i ram organizacyjnych oraz prawnych precyzujących kompetencje Powiatu i Starostwa w

procesie kształtowania stanu i ochrony środowiska naturalnego i zbudowanie w oparciu o to stosownych Raportów.

3.1. Rola i kompetencje Powiatu w ochronie środowiska

Z punktu widzenia systemu ochrony środowiska, powiaty w strukturze samorządowej, zostały ulokowane jako ogniwo pośrednie pomiędzy gminami (posiadającymi kompetencje o charakterze inwestycyjnym oraz kontrolno-administracyjnym, głównie wobec osób fizycznych) i województwami (posiadającymi kompetencje o charakterze planistycznym, administracyjnym wobec większych podmiotów i zarządczym w zakresie dystrybucji środków finansowych na realizację działań).

Jednocześnie w określonych grupach ustaw organy z poziomu wyższego, w relacji do Starosty, to jednostki administracji państwowej takie jak:

- regionalny dyrektor ochrony środowiska (RDOŚ),
- wojewódzki inspektorat ochrony środowiska (WIOŚ),
- regionalny zarząd gospodarki wodnej (RZGW).

Rola Powiatów i Starosty w szeroko pojętej ochronie środowiska sprowadzona została poprzez zapisy ustawy o samorządzie powiatowym oraz stosowne zapisy ustaw szczegółowych do:

1. **Działań administracyjnych** wobec podmiotów gospodarczych, osób prawnych i instytucji/jednostek organizacyjnych. Obejmują one m.in.:

- 1.1. Wydawanie pozwoleń emisyjnych (np. na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, na wytwarzanie odpadów).
- 1.2. Zatwierdzanie w drodze decyzji określonych dokumentów środowiskowych i projektowych (program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, projekt prac geologicznych, instrukcja gospodarowania wodą)
- 1.3. Wpisy do rejestrów nadających odpowiednie uprawnienia w miejsce decyzji (wpis podmiotów zwolnionych z obowiązku posiadania decyzji na zbieranie i transport odpadów).
- 1.4. Przyjmowanie zgłoszeń na zasadzie tzw. milczącej akceptacji organu przy braku podstaw do sprzeciwu (zgłoszenia instalacji i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów, zgłoszenie przystąpienia do innych prac geologicznych, przedłożenie informacji o wytwarzaniu odpadów innych niż niebezpieczne w ilości mniejszej niż 5 Mg/rok lub niebezpiecznych w ilości mniejszej niż 100 kg/rok).

2. **Działań administracyjnych** wobec osób fizycznych m.in. poprzez:

- 2.1. Nadawanie szczególnych uprawnień (karty wędkarskie, rejestracja sprzętu pływającego, rejestrowanie zwierząt egzotycznych),
- 2.2. Określanie obowiązków lub zaleceń (ustalanie w drodze decyzji zadań z zakresu gospodarki w lasach prywatnych),
- 2.3. Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych (np. budowę stawu) lub emisje zanieczyszczeń (odprowadzanie ścieków z indywidualnych oczyszczalni ścieków).

3. **Działań organizacyjnych** – obejmujących inicjowanie lub kreowanie pewnych zamierzeń realizowanych później z gminami lub przez gminy.

4. **Działań nadzorczych i specjalistycznych:**

- 4.1. Nadzór prawny nad działalnością spółek wodnych,
- 4.2. Wydzierżawianie obwodów łowieckich i redystrybucja opłat dzierżawnych.

5. **Działań edukacyjnych** – prowadzonych samodzielnie, inicjowanych lub wspieranych ze środków budżetowych Powiatu.

6. **Działań inwestycyjnych** – w dość szerokim zakresie, ale w bardzo ograniczonym obszarze ze względu na konieczność ich prowadzenia na terenach i obiektach stanowiących własność Powiatu np.:

- 6.1. Działania termo modernizacyjne,
- 6.2. Likwidacja azbestu na obiektach powiatu i jego jednostek organizacyjnych,
- 6.3. Rozwiązania w gospodarce wodno-ściekowej i obniżające emisje zanieczyszczeń związane głównie z drogami powiatowymi.

7. **Działań kontrolnych** wobec podmiotów gospodarczych, osób prawnych i instytucji/jednostek organizacyjnych, które uzyskały decyzje administracyjne starosty oleśnickiego.

W treści niniejszego Raportu pojawią się więc przede wszystkim odniesienia do powyższych filarów i wskazanych tam obszarów działania w sposób uwidoczniający zagadnienia, na które może wpływać lub wpływa samorząd powiatowy (Rada i Zarząd Powiatu) oraz organy administracji powiatowej (Starosta) i inne jednostki organizacyjne Powiatu.

Dla zobrazowania wybranych działań, w części Raportu przedstawione zostaną:

- analiza i ocena danych statystycznych i innych informacji pochodzących z ogólnie dostępnych źródeł lub zbiorów (GUS, WBDA, wojewódzka baza odpadowa, Raporty WIOŚ),

- niezbędne do uwzględnienia wytyczne ze stosownych dokumentów krajowych, a przede wszystkim wojewódzkich.

Na wstępie niezbędne staje się jednakże nakreślenie zmian prawnych jakie nastąpiły w okresie od przyjęcia przez Radę Powiatu obu dokumentów, gdyż dynamika tych zmian miały bardzo duży wpływ na wydarzenia w sektorze ochrony środowiska i w gospodarce opadami.

3.2. Otoczenie prawne w okresie realizacji POŚ

Zadania samorządów w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska zdefiniowane zostały w bardzo dużej ilości ustaw. Szczegółowy sposób realizacji zapisów ustawowych doprecyzowano zaś w niezliczonych aktach wykonawczych.

Wśród aktów prawnych - najważniejszych z punktu widzenia powiatów - wymienić należy ustawy określające dosyć szerokie spektrum uprawnień dla Starosty lub Rady Powiatu (w nawiasach wymieniono najistotniejsze z wydawanych decyzji administracyjnych), czyli:

- ✓ Prawo ochrony środowiska (pozwolenia na emisje gazów i pyłów, pozwolenia zintegrowane, decyzje w zakresie hałasu, pozwolenia na wytworzenie odpadów, uprawnienia kontrolne)
- ✓ Prawo wodne (pozwolenia wodnoprawne, strefy ochronne ujęć wody)
- ✓ Ustawa o odpadach (zezwożenia na odzysk, transport, unieszkodliwianie, zbieranie odpadów)
- ✓ Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (udzielnie informacji o środowisku, postępowania w sprawach ocen oddziaływania na środowisko przy scalaniu gruntów oraz przeprowadzanie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla planów i programów stopnia powiatowego).
- ✓ Ustawa o lasach (nadzór nad lasami osób fizycznych, zmiana lasu na użytek rolny, udatność upraw)
- ✓ Ustawa o ochronie przyrody (zezwożenia na wycinkę drzew z gruntów gmin)
- ✓ Prawo geologiczne i górnicze (koncesje górnicze, zatwierdzanie projektów prac geologicznych)
- ✓ Ustawa o rybactwie śródlądowym (karty wędkarskie, rejestr sprzętu pływającego)
- ✓ Prawo łowieckie (czynsze dzierżawne)
- ✓ Ustawa o ochronie gruntów rolnych lub leśnych (decyzje określające kierunek rekultywacji)

W drugim rzędzie znajdują się z kolei ustawy o mniejszej skali oddziaływania na ład w ochronie środowiska ze względu na występowanie tam nielicznych przepisów jakie realizować mają powiaty (ustawa o modernizacji i restrukturyzacji rolnictwa,) lub poprzez ich zawężenie do bardzo nielicznej grupy przedsiębiorców (ustawa o uprawnieniach do udziału w handlu emisjami dwutlenku węgla oraz ustawą o transporcie kolejowym).

Jednocześnie nie można pominąć przepisów, które mają największy wpływ na sytuację w gospodarce odpadami na terenie całego powiatu oleśnickiego pomimo:

1. Zupełnego wyłączenia z ich treści kompetencji Starosty:

- ✓ Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (szczególnie wobec rewolucyjnych zmian wprowadzonych w jej zapisach w roku 2011)
- ✓ Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
- ✓ Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.

lub

2. Określenia kompetencji Starosty w bardzo wąskim zakresie:

- ✓ Ustawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (zezwolenia na tworzenie zbiornic pojazdów)
- ✓ Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (opiniowanie i uzgadnianie w określonych obszarach tematycznych planów miejscowych oraz studium zagospodarowania gmin).

3.3. Wpływ zmiany przepisów na realizację POŚ

Zmiany wprowadzone w wielu przepisach prawnych miały bardzo duży wpływ na realizację celów stawianych przed samorządami w sektorze ochrony środowiska, a przede wszystkim w gospodarce odpadami. Część zmian jakie wystąpiły w prawodawstwie w ostatnich dwóch-trzech latach miała charakter porządkowy, ale były też takie które bezpośrednio lub pośrednio przeorientowały dotychczasowy model działań w danym obszarze tematycznym.

Zmianą o charakterze porządkowym jest np. umożliwienie składania wniosków o wycinkę drzew nie tylko właścicielom nieruchomości, ale także zarządom urządzeń liniowych, takich jak sieci gazowe,

sieci elektroenergetyczne lub wodociągowe, jeżeli jest to związane z bezpieczeństwem ich funkcjonowania. Z tego względu, nowym i dosyć aktywnym, wnioskodawcą w zakresie usunięcia drzew i krzewów stały się w ostatnim czasie zakłady energetyczne.

Rewolucyjny charakter ma z kolei zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z lipca 2011r, która przekazała w ręce gmin władzę nad strumieniem odpadów komunalnych, co poskutkowało dodatkowo szeregiem zmian w ustawie o odpadach i pośrednio wpłynęło na pracę starostw.

Po pierwsze wprowadzenie w czerwcu 2012r. Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami w randze aktu prawa miejscowego uchwalonego przez Sejmik Województwa, gdzie jednoznacznie przypisano gminy do regionów odpadowych, a nawet do konkretnych regionalnych instalacji gospodarki odpadami (RIPOK) wymusiło zamknięcie praktycznie większości funkcjonujących dotychczas składowisk odpadów innych niż niebezpieczne.

Po drugie, przy jednoczesnym zwiększeniu roli wojewódzkich planów gospodarki odpadami, całkowicie zlikwidowano plany gospodarki odpadami niższego rzędu.

Z tego drugiego powodu obecne sprawozdanie obejmuje realizację Powiatowego Programu Ochrony Środowiska traktując sektor odpadowy na równi z wszystkimi pozostałymi, a nie jako obszar tematyczny, co do którego należało utworzyć niejako oddzielny raport.

3.4. Zmienne uwarunkowania zewnętrzne

W czasie obowiązywania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego (POŚ) nastąpiła zmiana szeregu różnych dokumentów i wytycznych (innych niż prawne) mających znaczenie dla uwarunkowań dotyczących całej branży ochrony środowiska.

Do najważniejszych należą:

- ✓ przyjęcie nowego „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Dolnego Śląska” w czerwcu 2012r,
- ✓ przyjęcie nowego „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Wielkopolski” w czerwcu 2012r,
- ✓ uchwalenie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. 2011 r. nr 40 poz. 451),
- ✓ aktualizacja Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032,

- ✓ wypłaty środków z funduszy unijnych w ramach dużych źródeł finansowania tj. Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”, „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich”,
- ✓ zatwierdzenie przez Komisję Europejską większości wytypowanych przez Rząd i organizacje pozarządowe obszarów sieci Natura 2000 (obecnie posiadamy 145 obszarów ptasich i ponad 800 obszarów siedliskowych),
- ✓ rozpoczęcie prac nad tworzeniem planów ochronnych dla obszarów sieci Natura 2000, w tym projektowanie nowych planów urządzania lasów Skarbu Państwa obejmujących aspekty ochrony siedlisk i gatunków w ramach prawa wspólnotowego.

Z punktu widzenia realizacji POŚ wszystkich szczebli samorządowych najistotniejsze - w kontekście zobowiązań Polski podjętych w czasie podpisywania Traktatu Akcesyjnego - stają się działania i inicjatywy z sektora gospodarki odpadami i ściekami komunalnymi. Pomimo tego, że najmocniej umocowane są w tych obszarach samorządy gminne, liczne konsekwencje jakie dla mieszkańców powiatu oleśnickiego mogą wynikać z braku realizacji stosownych działań powodują, że władze Powiatu powinny śledzić i analizować tę tematykę na bieżąco.

Dlatego też w pierwszej części niniejszego dokumentu przedstawione zostały uwarunkowania nowego regionalnego modelu gospodarki odpadami komunalnymi w odniesieniu do gmin powiatu oleśnickiego, które w całości obowiązywać będą od 1 stycznia 2013r.

3.5.Charakterystyka Powiatu. Położenie, ludność, gminy.

Powiat oleśnicki leży w północno-wschodnich krańcach Dolnego Śląska - na Równinie Oleśnicko-Bierutowskiej i Wzgórzach Twardogórskich, w dorzeczu lewobrzeżnych dopływów Widawy, prawego dopływu Odry. Innym wyróżnikiem jego położenia geograficznego jest bezpośrednie sąsiedztwo Wrocławia, stolicy Dolnego Śląska.

Wyraźne granice geograficzne powiatu oleśnickiego w znacznej mierze pokrywają się z podziałami polityczno-administracyjnymi, utrwalonymi na historycznym Śląsku już w średniowieczu. Obejmuje on ziemie dawnego księstwa oleśnickiego i wolnego sycowskiego państwa stanowego, które wyłoniło się u progu czasów nowożytnych na skutek podziału średniowiecznego księstwa oleśnickiego.

Powiat oleśnicki powstał ponownie w wyniku reformy podziału administracyjnego Rzeczypospolitej (ustawa o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r.), łącząc się z dawnym powiatem sycowskim, a jego siedzibą ponownie została Oleśnica.

Dziś powiat ma powierzchnię 1 049,7 km kw. (5,3 proc. powierzchni Dolnego Śląska) i liczy 105 076 mieszkańców (3,5 proc. mieszkańców Dolnego Śląska), w tym 51 645 mężczyzn i 53 431 kobiet. Na jeden km kw. przypada 100 osób (średnia wojewódzka 150 osób). W miastach mieszka 64 338 osób, w tym 30 981 mężczyzn, a na wsi 40 738, w tym 20 664 mężczyzn. W całym powiecie jest 192 miejscowości, w tym 187 wsi w 111 sołectwach i pięć miast: Oleśnica, Bierutów, Międzybórz, Syców i Twardogóra.

Powiat tworzy osiem gmin, w tym trzy wiejskie, cztery wiejsko-gminne i jedna miejska. Gmina miejska Miasta Oleśnicy ma 21 km kw. i 38 913 mieszkańców. Gmina miejsko-wiejska Bierutowa ma 147,1 km kw., 10 731 mieszkańców, 18 wsi w 16 sołectwach, miasto liczy 5 300 mieszkańców. Gmina miejsko-wiejska Międzybórz ma 88,6 km kw., 5 057 mieszkańców, 21 wsi w 13 sołectwach, miasto liczy 2 400 mieszkańców. Gmina miejsko-wiejska Sycowa ma 144,8 km kw., 16 112 mieszkańców, 28 wsi w 12 sołectwach, miasto liczy 10 600 mieszkańców. Gmina miejsko-wiejska Twardogóra ma 168 km kw., 12 855 mieszkańców, 39 wsi w 17 sołectwach, miasto liczy 6 900 mieszkańców. Gmina wiejska Dobroszyce ma 131,7 km kw., 5 793 mieszkańców, 18 wsi w 14 sołectwach. Gmina wiejska Dziadowa Kłoda ma 105,1 km kw., 4 544 mieszkańców, 18 wsi w 28 sołectwach. Gmina wiejska Oleśnica ma 243,4 km kw., 10 700 mieszkańców, 45 wsi w 28 sołectwach.

W wieku do 6 lat jest 8 074 mieszkańców Powiatu, od 7 do 14 lat - 12 851, od 15 do 17 lat - 5 749, od 18 do 19 lat - 3 764, od 20 do 39 lat - 31 414, od 40 do 59 lat - 28 317, od 60 do 64 lat - 4 014, w wieku 65 lat i więcej - 10 893 mieszkańców. Przyrost naturalny jest dodatni, ale osiągnął jedynie 1,5 promila.

IV. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI. REGIONY ODPADOWE OD 2012

Położenie geograficzne na mapie Polski oraz wcześniejsze ponad-wojewódzkie inicjatywy podjęte przez część gmin spowodowały, że w przypadku powiatu oleśnickiego gospodarka odpadami komunalnymi oparta o regiony odpadowe zaprogramowana została w trzech różnych planach wojewódzkich:

- ✓ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Dolnego Śląska – uwzględnia rozwiązania dla gmin: Dobroszyce i Twardogóra,
- ✓ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Wielkopolski - uwzględnia rozwiązania dla gmin: Oleśnica, Dziadowa Kłoda, Syców, Międzybórz oraz dla miasta Oleśnica,
- ✓ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Opolszczyzny - uwzględnia rozwiązania dla gminy Bierutów.

Prace nad WPGO2012 prowadzono głównie w roku 2011, zaś ich uchwalenie przez poszczególne władze wojewódzkie nastąpiło w czerwcu 2012r.

Ze względu na zmianę uwarunkowań prawnych z zakresu gospodarki odpadami, przede wszystkim zaś nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz wobec jednoznacznych zobowiązań Polski wynikających z Traktatu Akcesyjnego, a ujętych w stosownych Dyrektywach (składowiskowa, odpadowa, opakowaniowa) konieczne stało się przemodelowanie systemu gospodarki odpadami zaproponowanego dla poszczególnych województw, głównie przed 2008r.

Nowelizacja Planu zawiera spore zmiany w relacji do poprzednich dokumentów tego typu głównie poprzez zmianę formuły i wagi tworzonego dokumentu (z materiału planistycznego stał się on aktem prawa miejscowego). Dosyć luźno traktowane wcześniej obszary gospodarowania odpadami zastąpione zostały przez jednoznacznie nakreślone i umocowane prawnie regiony gospodarki odpadami.

W ślad za przepisami ustawy znowelizowanej w lipcu 2011r. ustalono, że gospodarka odpadami komunalnymi w poszczególnych województwach odbywać się będzie w regionach gospodarki odpadami zamieszkałych przez minimum 150 tys. mieszkańców, gdzie głównym elementem systemu będzie regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) o wydajność minimalnej pozwalającej obsłużyć 120 tys. mieszkańców.

W nowym Planie dla rodzimego województwa powiat oleśnicki nie został potraktowany jako obszar jednolity, a największa grupa gmin została wyłączona z działań przewidzianych dla Dolnego Śląska i przypisana do rozwiązań zaprojektowanych dla Wielkopolski.

Zdecydowany wpływ na ten sposób rozwiązania kwestii gospodarki odpadami komunalnymi miały dotychczasowe działania lub inicjatywy gmin z obszaru powiatu i ich zaangażowanie (szczególnie finansowe) w inwestycje zmierzające do budowy regionalnych zakładów przetwarzania odpadów.

4.1. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Dolnego Śląska

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego dwie gminy powiatu oleśnickiego (Twardogóra i Dobroszyce) zaliczone zostały do Regionu Północno-Centralnego, zaś pozostałe przekierowano do rozwiązań objętych systemami odpadowymi województw ościennych.

Ustalono, że parametry instalacji regionalnej dla tego Regionu spełnia w chwili obecnej zakład Spółki „Chemeko-System” w Rudnej Wielkiej (gmina Wąsosz) z linią mechaniczno-biologicznego przetwarzania (MBP) o przepustowości na poziomie 100-140 tys. Mg/rok, planowanej do uruchomienia instalacji wytwarzania paliwa zastępczego z odpadów o wydajności 60 tys. Mg/rok i stopniowo rozbudowywaną płytą kompostowania odpadów, o docelowej przepustowości 25 tys. Mg/a.

4.2. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego

Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego został sporządzony z zastosowaniem tych samych ustawowo nakreślonych kryteriów przepustowości instalacji i stopnia zaludnienia poszczególnych regionów, co plan dla województwa dolnośląskiego. Gmina Bierutów, po przeprowadzonej w latach poprzednich analizie związanej przede wszystkim z optymalizacją kosztów transportu zmieszanych odpadów komunalnych, postanowiła o przyłączeniu się do rozwiązań proponowanych poza Dolnym Śląskiem. Duże znaczenie miała w tej sytuacji jej położenie na styku z powiatem namysłowskim, w którym od lata funkcjonowała kompleksowa instalacja zagospodarowania odpadów, gdzie trafiał główny strumień odpadów z gminy Bierutów.

W wyniku prac nad dokumentem dla województwa opolskiego Gmina Bierutów - w drodze uchwały NR XX/272/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego” - przypisana została do Północnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

W obszarze tym funkcjonują dwie regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych:

1. Miejskie składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gotartowie (planowany Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Gotartowie).

2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w, które zlokalizowane są kilkanaście kilometrów od Bierutowa.

Dla Północnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w zakresie MBP wytypowano także instalację zastępczą w Ziemielowicach.

Alternatywne, najbliższe położone instalacje regionalne względem Bierutowa to istniejący ZZO w miejscowości Gać w gminie Oława (na terenie województwa dolnośląskiego), oraz planowana do wybudowania instalacja w gminie Kępno (województwo wielkopolskie).

Oba te zakłady znajdują się jednak zdecydowanie dalej od gminy Bierutów niż obiekt w Ziemielowicach.

4.3. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego

Nowy system gospodarowania odpadami na obszarze wielkopolski ustalony został uchwałą Nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017.

W przyjętym podziale na regiony gospodarki odpadami do Regionu IX trafiło aż sześć gmin z województwa dolnośląskiego, w tym pięć z powiatu oleśnickiego tj.:

- miasto Oleśnica ,
- gmina Dziadowa Kłoda,
- miasto i gmina Międzybórz,
- gmina Oleśnica,
- miasto i gmina Syców.

Region ten nie posiada obecnie żadnej instalacji spełniającej kryteria RIPOK. Wyznaczono więc na tym obszarze, aż 12 instalacji zastępczych, z czego trzy to obiekty położone w gminach powiatu oleśnickiego:

- ✓ składowisko w Międzyborzu,
- ✓ składowisko w Smolnej,
- ✓ sortownia w Smolnej.

Docelową instalacją zagospodarowania odpadów z Regionu IX będzie realizowany w ramach porozumienia międzygminnego Zakład Zagospodarowania Odpadów w Olszowej koło Kępna.

V. KONSEKWENCJE UCHWALENIA PLANÓW WOJEWÓDZKICH

Konsekwencją utworzenia nowych regionów odpadowych w randze aktów prawa miejscowego jest zobowiązanie gmin do przekazywania wszystkich zmieszanych odpadów komunalnych jedynie na wskazane instalacje o charakterze regionalnym (RIPOK), a w przypadku braku takiego obiektu na ustalone instalacje zastępcze.

Najpóźniej od 1 lipca 2013r. odpady z gmin powiatu oleśnickiego trafiać będą najprawdopodobniej:

- z Dobroszyc i Twardogóry do RIPOK w Rudnej Wielkiej (gmina Wąsosz) lub Wrocławia (gdzie trwa przygotowanie instalacji regionalnej);
- z Bierutowa do zakładu w Ziemielowicach (gmina Namysłów) posiadającego obecnie statut instalacji zastępczej przy braku RIPOK;
- z Oleśnicy, Międzyborza, Sycowa, Dziadowej Kłody i miasta Oleśnica do Smolnej i/lub Międzyborza (jako instalacji zastępczych dla Regionu IX przy braku RIPOK).

Skutkiem powyższych rozwiązań systemowych i prawnych docelowo (po wybudowaniu instalacji regionalnej w Olszowej) wszystkie funkcjonujące w powiecie oleśnickim składowiska odpadów i inne instalacje przestaną istnieć. Wydaje się jednak, że dla obiektów w Smolnej i Międzyborzu wcześniej nastąpi wysycenie pojemności składowania.

Składowisko w Grabownie Wielkim pomimo posiadanej pojemności składowania i ważnej decyzji IPPC będzie raczej miało problem z dalszym przyjmowaniem odpadów po 1 lipca 2013r. nawet jako instalacja zastępcza wobec tego, że w Regionie Północno-Centralnym istnieje już RIPOK i tworzy się kolejny.

Pozostałe składowiska z terenu powiatu oleśnickiego (w Sycowie, w Stradomi Dolnej, w Bierutowie) posiadają decyzje na zamknięcie i są w trakcie procesów rekultywacyjnych. Ostatnim obiektem, który przechodzi obecnie procedurę prawną w tym zakresie jest składowisko w Łuczynie (gmina Dobroszyce).

VI. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI. ROLA POWIATU

Ze względu na brak umocowań prawnych samorząd powiatowy nie ma bezpośredniego wpływu na działania inwestycyjne, strategiczne i organizacyjne w sektorze gospodarowania odpadami komunalnymi.

Powiat Oleśnicki może oddziaływać na ten obszar tematyczny poprzez tworzenie platformy dyskusyjnej dla porozumienia lokalnych samorządów. Jednak po swoistym rozdrobnieniu gmin, jakie nastąpiło w wyniku wyboru przez nie docelowych regionów gospodarowania odpadami działanie takie stało się bezcelowe i niewykonalne.

Powiat Oleśnicki nie ma podstaw prawnych aby samodzielnie wykonywać inwestycje na rzecz gospodarki odpadami, ale dotychczas mógł je wspierać poprzez udzielanie dotacji ze środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od 1 stycznia 2010r przewidywane są istotne zmiany prawne dotyczące funkcjonowania i dochodów funduszy).

Największą rolę w sektorze gospodarki komunalnej ze strony Powiatu odgrywa Starosta Oleśnicki, jako organ administracji ochrony środowiska. Wśród kompetencji określonych głównie w ustawie o odpadach znajdują się:

- wydawanie pozwoleń na unieszkodliwianie lub odzysk odpadów,
- wydawanie pozwoleń na zbieranie lub transport odpadów,
- wydawanie zgody na zamknięcie składowiska bądź jego części,
- zatwierdzanie instrukcji eksploatacji składowiska,
- wydawanie decyzji określającej kierunek rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych i zanieczyszczonych (np. stare wysypiska odpadów) oraz zamykanych składowisk,
- możliwość kontroli funkcjonowania obiektów, podmiotów gospodarczych i jednostek organizacyjnych, dla których jest organem ochrony Środowiska.

W okresie jaki upłynął od ostatniego sprawozdania z realizacji Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami Starosta Oleśnicki działając poprzez Wydział Ochrony Środowiska wydał następujące decyzje związane z instalacjami gospodarki odpadami komunalnymi:

- pozwolenia na odzysk odpadów w ramach zamykania i rekultywacji składowisk dla obiektów w Sycowie,
- zgodę na zamknięcie dla obiektu w Sycowie,
- zmianę decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska w Międzyborzu,
- zmianę pozwolenia na unieszkodliwianie odpadów i odzysk odpadów w ramach eksploatacji składowiska w Międzyborzu,
- zmianę pozwolenia na unieszkodliwianie odpadów i odzysk odpadów w ramach eksploatacji składowiska w Łuczynie.

Ze względu na brak podstaw prawnych dla funkcjonowania powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami pozostałe aspekty dotyczące m.in. selektywnej zbiórki odpadów oraz gospodarowania odpadami charakterystycznymi (pojazdy wycofane z eksploatacji, przeterminowane leki, elektro-odpady, odpady zielone i wielkogabarytowe itp.) nie są przedmiotem niniejszego sprawozdania. Również z tego powodu, iż dane te dla poziomu powiatowego są niedostępne wobec braku bieżących raportów z gminnych planów gospodarki odpadami.

VII. ADMINISTRACYJNA DZIAŁALNOŚĆ STAROSTY

Akceptacja wytwarzania odpadów w ramach działalności

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono listę spraw objętych pracami Wydziału Ochrony Środowiska w okresie od listopada 2009 do września 2012r., które pozwoliły na uregulowanie kwestii formalno-prawnych w zakresie wytwarzania odpadów przy okazji prowadzenia statutowej działalności przez poszczególne podmioty.

Tabela 1 - Decyzje regulujące kwestie wytwarzania odpadów powstających w ramach działalności statutowej podmiotów prawnych.

Lp.	Rodzaj decyzji	Nazwa Podmiotu	Adres	Uwagi
listopad – grudzień 2009				
1	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	ArcelorMittal Syców Sp. z o.o	Wioska 28d, 56-500 Syców	zmiana decyzji
2	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	F.P.H.U. ARMAKAN -PVC	ul. Wądoły 20, 56-400 Oleśnica	zmiana decyzji
styczeń – grudzień 2010				
1	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	GKN Driveline Polska	ul. Południowa 18, 56-400 Oleśnica	zmiana decyzji

Lp.	Rodzaj decyzji	Nazwa Podmiotu	Adres	Uwagi
2	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Andel Polska Sp. z o.o	ul. Lublańska 34 04-028 Kraków	usługi na obszarze powiatu
3	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	POLIPLAST Sp. z o.o	ul. Energetyczna 6, 56-400 Oleśnica	nowa decyzja
4	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	ZNTK w Oleśnicy	ul. Moniuszki 20, 56-400 Oleśnica	zmiana decyzji
5	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	PKO BP (oddziały i placówki na terenie powiatu)	ul. W. Stwosza 33/35, Wrocław	nowa decyzja
6	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	POLIPILLAR Wojciech Stopczyński	ul. Wojska Polskiego 52c, 56-400 Oleśnica	nowa decyzja
7	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	Spółdzielnia Inwalidów SPAMEL	ul. Wojska Polskiego 3, 56-416 Twardogóra	nowa decyzja
styczeń – grudzień 2011				
1	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Zakład Tworzyw Sztucznych DREWPLAST	Grabowno Wielkie 5e, 56-416 Twardogóra	nowa decyzja
2	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	ZPHU STOLARZ (zakład w Grabownie Wielkim)	ul. Rejtana 2, 56-400 Oleśnica	nowa decyzja
3	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Centrum Medyczne MEDYK (placówki na terenie powiatu)	ul. Wejherowska 28/4, 54-239 Wrocław	nowa decyzja
4	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	NZOZ PROMED	ul. Krzywoustego 3c, 56-400 Oleśnica	nowa decyzja
5	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	NZOZ LAB-MED. s.c.	ul. Daszyńskiego 4, 56-500 Syców	nowa decyzja
6	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Transport Ciężarowy Mariusz Grzyb	ul. Żeromskiego 4D, 56-420 Bierutów	nowa decyzja
7	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	TAURON Dystrybucja SA (obiekt Oleśnica)	pl. Powstańców Śląskich 5, Wrocław	zmiana decyzji
8	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Wojska Polskiego 22, 56-410 Dobroszyce	nowa decyzja
9	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	Q-MED Sp. z o.o.	ul. Daszyńskiego 2a, 56-400 Oleśnica	nowa decyzja
10	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	SKANSKA S.A. (zakład w Sycowie)	ul. gen. J. Zajączka 9, Warszawa	nowa decyzja
styczeń – wrzesień 2012				
1	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	ILPEA Sp. z o.o. (zakłady w Twardogórze)	ul. Wiosenna 14/2, Wrocław	zmiana decyzji
2	zatwierdzenie programu	Powiatowy Zespół Szpitali	ul. Armii Krajowej 1,	nowa

Lp.	Rodzaj decyzji	Nazwa Podmiotu	Adres	Uwagi
	gospodarki odpadami niebezpiecznymi		56-400 Oleśnica	decyzja
3	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	„POLDRÓG DOLNY ŚLĄSK” S.A.	Cieśle 44, 56-400 Oleśnica	nowa decyzja
4	pozwolenie na wytwarzanie odpadów	DOBITT ENERGIA Sp. z o.o.	Gorzesław 8, 56-420 Bierutów	nowa decyzja
5	zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	PHU CARBON Jan Kuropka	ul. Kusocińskiego 1A, 56-500 Syców	nowa decyzja

W analizowanym okresie Starosta przeprowadził 24 postępowania administracyjne zmierzające do wydania decyzji:

1. Pozwolenia na wytwarzanie odpadów w związku eksploatacją instalacji (11 przypadków), dla podmiotów spełniających zapis ustawy w brzmieniu:

„Wytwórca odpadów jest obowiązany do uzyskania pozwolenia na wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji, jeżeli wytwarza powyżej 1 Mg odpadów niebezpiecznych rocznie lub powyżej 5 tysięcy Mg odpadów innych niż niebezpieczne rocznie.”

2. zatwierdzającej program gospodarki odpadami (13 przypadków), dla podmiotów wpisujących się w kryterium opisane poniżej:

„Wytwórca odpadów jest obowiązany do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie”

Ponadto dokonano w tym czasie przyjęcia (bez sprzeciwu w drodze decyzji) kilkudziesięciu informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi.

Działanie takie wpisuje się w regułę tzw. „milczącej zgody organu” i przy braku zastrzeżeń nie wymaga wydawania odrębnego rozstrzygnięcia administracyjnego.

Zasadę tą stosuje się do podmiotów opisanych w art.17 ust.1 pkt 2 ustawy o odpadach:

„Wytwórca odpadów jest obowiązany do przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, jeżeli wytwarza odpady niebezpieczne w ilości do 0,1 Mg rocznie albo powyżej 5 Mg rocznie odpadów innych niż niebezpieczne”.

Kopie przyjętej informacji Starosta przesyła każdorazowo właściwemu ze względu na miejsce wytwarzania odpadów marszałkowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Nadanie uprawnień na gospodarowanie odpadami

Szczególnie istotne zarówno dla ładu środowiskowego, jak i rozwoju gospodarki odpadami w powiecie są zezwolenia umożliwiające podmiotom prawnym z terenu powiatu oleśnickiego prowadzenie działalności gospodarczej związanej z przetwarzaniem, wykorzystaniem odpadów lub ich obrotem. Do tej grupy uprawnień należą:

- pozwolenia na odzysk odpadów w urządzeniach i/lub instalacjach,
- pozwolenia na odzysk odpadów poza instalacjami i urządzeniami,
- pozwolenia na zbieranie,
- pozwolenia na transport odpadów,
- pozwolenia łączne (na zbieranie i transport, na odzysk i transport, na zbieranie, odzysk i transport).

W analizowanym okresie pojawiły się liczne podmioty prawne, które wystąpiły do Starosty Oleśnickiego o zezwolenia na odzysk i/lub zbieranie i/lub transport odpadów. Oprócz kilku przypadków większość wnioskodawców to podmioty prawne lub osoby prowadzące działalność gospodarczą pochodzące z terenu powiatu oleśnickiego.

Najczęściej opisywane zezwolenia miały charakter łączący przynajmniej dwa rodzaje uprawnień, wśród których dominowało połączenie zbierania i transportu odpadów.

Szczegółowa listę udzielonych zezwoleń na odzysk i/lub zbieranie i/lub transport przedstawiono w Załączniku do niniejszego raportu. Ich ilość w kolejnych latach przedstawia się następująco:

- listopad - grudzień 2009r. ÷ 4 decyzje;
- rok 2010 ÷ 34 decyzje;
- rok 2011 ÷ 32 decyzje;
- styczeń -wrzesień 2012 ÷ 21 decyzji.

Konieczność ustalenia zgodności z prawem miejscowym

W ostatnich latach nastąpiła istotna zmiana zasad rozpatrywania wniosków z zakresu gospodarki odpadami szczególnie w przypadku wyżej opisywanych rodzajów uprawnień, z wyłączeniem transportu. Otóż ustawodawca zastrzegł konieczność odmowy udzielania zezwoleń na odzysk, unieszkodliwianie i zbieranie w przypadkach braku zgodności planowanych działań z aktami prawa

miejscowego. Podstawowymi aktami, które mają ważny wpływ na zastosowanie tej formuły są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W drugim rzędzie są to uchwały powołujące obszary chronione w trybie ustawy o ochronie przyrody, czy też rozporządzenia wojewody (obecnie RZGW) w sprawie stref pośrednich ujęć wody wydawane na podstawie ustawy Prawo wodne.

Niestety ustawodawca nie pozostawia dowolności organom ochrony środowiska i na równi stawia wszelkie odpady. Tak więc zdarzyć się może że zapis w planie zagospodarowania przestrzennego wykluczyć może funkcjonowanie zbiornicy papieru lub firmy przetwarzającej odpady drewniane (np. palety opakowaniowe).

Utrata kompetencji Starosty w zakresie wytwarzania odpadów z usług

W okresie jaki obejmuje niniejszy raport, w wyniku nowelizacji ustawy o odpadach, dokonano bardzo istotnego przesunięcia kompetencji dotyczących decyzji administracyjnych dla podmiotów wytwarzających odpady w ramach usług.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt.22 wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej. Warto podkreślić, że w grupie tej znajdują się zarówno lokalne, jak i zewnętrzne firmy monterskie i budowlane, podmioty realizujące usługi oczyszczania i opróżniania separatorów i osadników zanieczyszczeń olejowych oraz usuwające azbest.

Od 1 stycznia 2011r. dla tej grupy wytwórców decyzję o zatwierdzeniu programu gospodarki odpadami wydaje marszałek właściwy ze względu na miejsce siedziby. Decyzja ta może obejmować uprawnienia na terenie całego kraju.

Dotychczas decyzje takie wydawał starosta właściwy ze względu na miejsce planowanych prac / usług.

Nowe rozwiązanie prawne jest bardzo przyjazne dla wykonawców usług – szczególnie tych działających na dużym obszarze kraju – budzi jednak wątpliwości co do późniejszego nadzoru i kontroli nad strumieniem odpadów z usług.

Zgodnie z orzecnictwem m.in. samorządowego kolegium odwoławczego, starosta nie ma podstaw prawnych do prowadzenia jakichkolwiek postępowań wobec podmiotów, którym nie nadał

uprawnień. Z kolei organem właściwym może być niejednokrotnie marszałek z województw znacznie oddalonych od powiatu oleśnickiego, który nie może najprawdopodobniej skorzystać w takim przypadku z uprawnień kontrolnych przewidzianych w ustawie Prawo ochrony środowiska.

Gminy mogą podejmować postępowania jedynie w trybie art.34 ustawy o odpadach, gdy naruszenia zakwalifikować można do nielegalnego składowania lub magazynowania odpadów.

Wobec powyższego jedynym organem, który może reagować na nieprawidłowości w przypadku wytwarzania i gospodarowania odpadów z usług jest wojewódzka inspekcja ochrony środowiska, już dziś mocno niewydolna ze względu na zbyt małe zasoby kadrowe w relacji do zadań.

Niezwykle istotny jest też fakt, że nikt (poza marszałkiem) nie ma wiedzy o tym kto i na jakim terenie, posiada uprawnienia administracyjne do wytwarzania odpadów w ramach usług. Z tego względu już dziś zdarzają się przypadki, gdy szereg takich podmiotów działa w ogóle bez uprawnień.

Nadmienić należy, że największe ilości odpadów w sektorze usług i wykonawstwa realizowanego na zlecenie powstają w ramach inwestycji budowlanych, co nie jest bez znaczenia dla przyszłych obowiązków prawnych nałożonych na gminy w nowej ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Ustawodawca wprowadził bowiem dodatkowe zobowiązania dla gmin związane z selektywnym zbieraniem odpadów rozbiórkowych i budowlanych w celu ich zagospodarowania poprzez recykling, przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami na poziomie minimum 70 % ich masy do 2020 roku.

Jak wskazano powyżej, gminy (jak i powiat) nie otrzymują do wiadomości decyzji i informacji o podmiotach, które mogą na jej terenie wytwarzać odpady budowlane i remontowe. Ponadto w aktualnych uwarunkowaniach prawnych gmina pominęta jest w systemie sprawozdawczym przewidzianym dla tych podmiotów. Wobec nałożonego ustawowo obowiązku uzyskania przez gminę procentowych wielkości odzysku tych odpadów nie ma dziś żadnej możliwości, aby mogła ona monitorować określone poziomy strumienia odpadów budowlanych na swoim obszarze. Przy tak niefrasobliwym podziale kompetencji w gospodarce odpadami z usług prawdopodobne wydaje się, że niekontrolowany „transfer” odpadów budowlanych pomiędzy samorządami (często tylko w formie kart przekazania) może w kolejnych latach stanowić istotny problem administracyjno-prawny.

VIII. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA**8.1. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków**

W sektorze zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków Powiat i jego jednostki organizacyjne pełnią zdecydowanie rolę administracyjną (głównie poprzez wydawanie pozwoleń wodno-prawnych) oraz konsumpcyjną (jako użytkownicy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w ramach funkcjonowania obiektów powiatowych takich jak urząd, szkoły i inne jednostki oświatowo-wychowawcze, jednostki służby zdrowia, inne).

Jednak dla oceny sytuacji w sektorze szeroko pojętej ochrony środowiska niezbędne jest porównanie zmian, jakie w zakresie infrastruktury sieciowej i komunalnej nastąpiły w okresie od poprzedniego sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 2 - Długość czynnej sieci kanalizacyjnej.

Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	zmiana 2008/20010
	km	km	km	km
Oleśnica Miasto	75,5	75,5	80,1	4,6
Bierutów	13,2	14,1	14,1	0,9
Dobroszyce	29,0	29,0	32,5	3,5
Działowa Kłoda	14,5	14,5	14,5	0,0
Międzybórz	6,6	6,6	6,6	0,0
Oleśnica	34,7	37,2	41,3	6,6
Syców	34,2	35,4	36,0	1,8
Twardogóra	25,3	25,4	33,4	8,1
Powiat oleśnicki	233,0	237,7	258,5	25,5

Tabela 3 – Wodociągi. Długość czynnej sieci rozdzielczej w gminach powiatu

Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	zmiana
	km	km	km	
Oleśnica Miasto	83,9	89,0	84,9	1,0
Bierutów	57,0	57,3	57,3	0,3
Dobroszyce	85,8	85,8	99,6	13,8
Działowa Kłoda	70,9	70,9	70,9	0,0
Międzybórz	20,7	29,6	29,6	8,9
Oleśnica	127,3	131,3	140,0	12,7
Syców	121,2	121,2	122,8	1,6
Twardogóra	156,3	157,0	157,2	0,9

źródło; opracowanie własne na podstawie danych stat.gov.pl

Największe zmiany w zakresie długości rozdzielczej sieci wodociągowej w okresie 3 lat wystąpiły w gminie Dobroszyce (o blisko 14 km) i w gminie Oleśnica (o blisko 13 km). Najmniejsze w gminie Bierutów (o niecałe 0,5 km). Brak przyrostu sieci wodociągowej odnotowano dla gminy Dziadowa Kłoda.

W przypadku nowych sieci kanalizacyjnych najbardziej znacząca zmiana wystąpiła w gminach Twardogóra (o ponad 8 km) i Oleśnica (o 6,6 km). Żadnych zmian w tym zakresie nie było w gminach Dziadowa Kłoda i Międzybórz.

Przedstawienie w/w informacji statystycznych w formie danych bezwzględnych pozwala ocenić jedynie charakterystykę zmian w poszczególnych gminach. Dlatego też dla większego zobrazowania dynamiki tego sektora w poszczególnych samorządach lokalnych stanowiących powiat oleśnicki w kolejnych latach, w poniższych tabelach podano procentową dostępność mieszkańców do infrastruktury komunalnej w przeliczeniu na liczbę ludności.

Tabela 4 - Wodociągi. Przyrost ilości korzystających mieszkańców

Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	Przyrost 2010/2008
	%	%	%	%
Oleśnica Miasto	98,1	98,1	98,1	0,0
Bierutów (ogółem), w tym:	71,7	71,8	71,8	0,1
Bierutów - miasto	94,4	94,4	94,5	0,1
Bierutów - obszar wiejski	48,9	49,3	49,4	0,5
Dobroszyce	87,7	87,7	90,6	2,9
Dziadowa Kłoda	88,5	88,7	88,9	0,4
Międzybórz (ogółem), w tym:	88,1	88,3	88,3	0,2
Międzybórz - miasto	94,5	94,6	94,6	0,1
Międzybórz - obszar wiejski	82,4	82,7	82,8	0,4
Oleśnica	71,4	72,0	73,9	2,5
Syców (ogółem), w tym:	97,2	97,3	97,3	0,1
Syców - miasto	99,1	99,2	99,2	0,1
Syców - obszar wiejski	93,7	93,8	93,9	0,2
Twardogóra (ogółem), w tym:	90,8	90,9	91,1	0,3
Twardogóra - miasto	98,4	98,4	98,4	0,0
Twardogóra - obszar wiejski	82,2	82,5	82,9	0,7

Tabela 5 - Kanalizacja. Przyrost ilości korzystających mieszkańców

Jednostka terytorialna	2008	2009	2010	Przyrost 2010/2008
	%	%	%	%
Oleśnica Miasto	95,0	96,0	96,1	1,1
Bierutów (ogółem), w tym:	43,4	43,4	43,2	-0,2
Bierutów - miasto	86,7	86,8	86,8	0,1
Bierutów - obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0
Dobroszyce	48,4	48,9	49,1	0,7
Dziadowa Kłoda	28,3	28,5	28,7	0,4
Międzybórz (ogółem), w tym:	9,1	9,2	9,2	0,1
Międzybórz - miasto	19,6	19,6	19,6	0,0
Międzybórz - obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0
Oleśnica	22,2	22,4	23,2	1,0
Syców (ogółem), w tym:	54,0	53,8	53,9	-0,1
Syców - miasto	70,7	70,7	70,8	0,1
Syców - obszar wiejski	22,9	22,9	23,4	0,5
Twardogóra (ogółem), w tym:	49,6	49,5	50,3	0,7
Twardogóra - miasto	90,2	90,2	90,3	0,1
Twardogóra - obszar wiejski	3,9	3,9	5,6	1,7

źródło; opracowanie własne na podstawie danych GUS (stat.gov.pl)

Przedstawione dane pozwalają zaobserwować jak wygląda rozkład dostępności do infrastruktury z sektora wodociągowo-kanalizacyjnego oraz obiektów zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków w poszczególnych gminach i obszarach powiatu oleśnickiego.

Niewątpliwym liderem w sektorze kanalizacji jest miasto Oleśnica, ale całkiem dobra sytuacja występuje też na obszarze miasta Twardogóra. Niestety ogólny wskaźnik dla tej gminy jest słaby wobec całkowitego zapóźnienia w rozwoju tego typu infrastruktury na terenach wiejskich. Jak jednak wykazano w dalszej części niniejszego rozdziału mankament ów zniknie najprawdopodobniej w najbliższych latach wobec intensywnych działań inwestycyjnych władz Miasta i Gminy Twardogóra.

Najgorzej pod względem skanalizowania wypadają obszary wiejskie gmin Twardogóra i Bierutów, gdzie do końca 2010r. brakowało jakiegokolwiek infrastruktury sieciowej.

W przypadku wodociągów w większości gmin sytuacja jest dużo lepsza. Niechlubnym wyjątkiem są tereny wiejskie gminy Bierutów o wskaźniku zwodociągowania na poziomie niższym niż 50%. Najwyższy, bliski 100% poziom dostępności do sieci wodociągowej na obszarach miast ma gmina Syców, wyprzedzając w tej statystyce o 1% miasto Oleśnica.

Dla oceny czy przedstawiona sytuację należy traktować jako dobrą, złą czy też przeciętną dane powyższe w skali całego powiatu oleśnickiego porównano z powiatami położonymi w sąsiedztwie.

Tabela 6 - Wodociągi i kanalizacja. Powiat oleśnicki na tle regionu.

Powiat	Przyrost dostępu do sieci pomiędzy 2008 i 2010r.					
	Procent mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej [%]			Procent mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej [%]		
	2008r.	2010r.	Przyrost	2008r.	2010r.	Przyrost
oleśnicki	59,8	60,3	0,5	90	90,5	0,5
trzebnicki	40,2	40,2	0,0	91,7	92,0	0,3
wrocławski	40,4	43,5	3,1	88,3	88,6	0,3
oławski	67,6	68,8	1,2	93,2	93,5	0,3
milicki	42,7	42,8	0,1	86,5	86,8	0,3

źródło; opracowanie własne na podstawie danych GUS (stat.gov.pl)

Procent ludności powiatu oleśnickiego objętej systemami kanalizacyjnymi (59,8%) jest zdecydowanie wyższy niż w powiecie trzebnickim 40,2% i powiecie wrocławskim 40,4%, choć niższy niż w powiecie oławskim i na całym Dolnym Śląsku (ok.67% - w skali województwa statystyki poprawiają jednak największe miasta).

W sektorze zwodociągowania poziom powiatu oleśnickiego (90%) jest porównywalny z wszystkimi powiatami sąsiednimi i ze średnią dla województwa.

Niestety mocno niepokojący jest bardzo słaby przyrost w okresie dwuletnim dostępności mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej. Wciąż też znaczna jest grupa mieszkańców

powiatu, którzy nie czerpią wody z sieci wodociągowej. Tutaj jest także półprocentowy przyrost, i choć jest on największy w regionie, to nie może być zadowalający.

Mając na uwadze bardzo poważne zobowiązania jakie na Polskę nakłada w obszarze kanalizacji i oczyszczania ścieków Unia Europejska zauważyć należy (na podstawie danych WFOŚiGW) że:

- żadna z gmin powiatu oleśnickiego nie realizuje w obecnej perspektywie programowania projektów w ramach funduszy z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- duże projekty infrastrukturalne z udziałem środków WFOŚiGW we Wrocławiu przeprowadziły gminy: Oleśnica, Twardogóra i Syców.

Informacje na temat poziomu kosztów i efektów rzeczowych w/w projektów przedstawiono w kolejnych tabelach dla roku 2010 i 2011.

Tabela 7 - Efekty rzeczowe inwestycji z gospodarki ściekowej realizowanych w 2010 r. na terenie powiatu ze środków WFOŚiGW

Gmina Nazwa zadania	Wartość zadania	Dotacja WFOŚiGW	Przyrost przepustowości oczyszczalni w m ³ /d	Długość nowej sieci kanalizacyjnych [w mb]
		Pożyczka WFOŚiGW		
Gmina Oleśnica. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Bystre	3 992 683	0	125	4 672
		583 800		
Gmina Syców. Budowa kanalizacji sanitarnej, deszczowej z modernizacją oczyszczalni ścieków w Sycowie Etap I- cz.3	17 984 452	1 629 100	680	2 954
		4 658 000		

Tabela 8 - Efekty rzeczowe inwestycji z gospodarki ściekowej realizowanych w 2011 r. na terenie powiatu ze środków WFOSiGW

Nazwa zadania	Wartość zadania	Dotacja WFOSiGW	Pożyczka WFOSiGW	Długość nowej sieci kanalizacyjnych [w mb]
Gmina Twardogóra. Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Sądrożyce i części Drogoszowic	5 594 786		2 237 900	9 465
Gmina Twardogóra. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przebudową drogi gminnej w Moszycach	3 819 836	763 900	792 500	5 390
Gmina Twardogóra. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Chełstów, Chełstówek, Sosnówka i Drogoszowice w gminie Twardogóra	7 417 611		1 543 000	15 883

Na szczególną uwagę w sektorze inwestycji związanych z gospodarką ściekową na terenie powiatu oleśnickiego w latach 2010-2012 zasługuje bardzo duża aktywność gminy Twardogóra, gdzie w wyniku realizowanych od 2011r. projektów przybędzie ponad 30 km sieci kanalizacyjnych.

Istotę problemu w zakresie podłączenia mieszkańców do sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni dosyć jednoznacznie ukazują statystyki dotyczące tej tematyki w podziale obszaru powiatów na tereny wiejskie i miasta.

Tabela 9 - Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności

Jednostka terytorialna	ogółem		miasta		wieś	
	2008	2010	2008	2010	2008	2010
	%	%	%	%	%	%
Powiat milicki	49,72	52,4	99,36	100,0	26,29	29,9
Powiat oleśnicki	64,34	64,4	95,57	95,5	18,61	19,1
Powiat oławski	72,69	72,8	99,66	100,0	24,65	25,0
Powiat trzebnicki	40,26	40,9	89,95	92,2	10,57	10,5
Powiat wrocławski	48,19	45,5	93,24	98,3	40,29	36,2

źródło; opracowanie własne na podstawie danych GUS (stat.gov.pl)

Powyższe dane wskazują, że w powiecie oleśnickim podobnie jak w rejonach sąsiednich (z wyłączeniem powiatu wrocławskiego o szczególnej specyfice urbanistycznej) mocno uwidacznia się rozdzwięk pomiędzy obszarami miast i terenami wsi. O ile w miastach poziom skanalizowania sięga od 92 do 100%, o tyle we wsiach wskaźnik ten oscyluje od 10 do 36%. Problem dotyczy więc głównie obszarów o znacznym rozprzestrzenieniu zabudowy i dużych odległościach pomiędzy kolejnymi budynkami i miejscowościami, co skutkuje niekorzystnymi wskaźnikami opłacalności inwestycji. Wysokie są koszty jednostkowe odprowadzenia ścieków i wykonania mb kanalizacji. Jest to również główna przyczyna braku projektów z PO IiŚ, gdzie istotny jest charakter aglomeracyjny realizowanych inwestycji.

W ujęciu ogólnym (bez podziału na rodzaj obszarów) powiat oleśnicki ustępuje jedynie powiatowi oławskiemu. Wiele do zrobienia jest jednak na terenach wiejskich, gdzie statycznie gorzej wypada tylko powiat trzebnicki.

8.2. Gospodarka wodna

8.2.1. Stan i czystość wód powierzchniowych

W ostatnich trzech latach nastąpiło potężne przemodelowanie kwestii dotyczących gospodarki wodnej, w tym podejścia do monitorowania jakości wód i oceny ich wrażliwości na presję środowiskową. Polska po dość długim okresie przygotowań wprowadziła w życie zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Dyrektywy Azotanowej.

W dużym uproszczeniu dotychczasowe analizy wybranych odcinków rzek i potoków lub wybiórcze badania laboratoryjne i monitoringowe innych wód powierzchniowych oraz podziemnych zastąpiono ich kompleksową oceną w ramach regionów wodnych.

Na podstawie art. 119 ust. 3 pkt 1 Prawo wodne, po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. zostały ogłoszone w Monitorze Polskim Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy: Wisły, Odry, Jarftu, Świeżej, Pregoty, Niemna, Dunaju, Dniestru, Łaby, Ücker.

Na obszarze działania RZGW we Wrocławiu obowiązują:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P.2011, Nr 40, poz. 451)
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Łaby (M.P. 2011 nr 52 poz. 561)
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Dunaju (M.P. 2011 nr 51 poz. 560)

Na terenie RZGW we Wrocławiu wyodrębniono 691 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w tym:

- 683 JCWP na obszarze dorzecza Odry
- 8 JCWP na obszarze dorzecza Łaby i Dunaju.

Jednolite części wód pogrupowane zostały w większe jednostki planistyczne, tzw. scalone części wód powierzchniowych (SCWP). Na terenie RZGW we Wrocławiu jest 132 SCWP (126 w dorzeczu Odry, 5 w dorzeczu Łaby i 1 w dorzeczu Dunaju).

Tabela 10 - Statystyki dotyczące obszaru działania RZGW we Wrocławiu z podziałem na województwa (część danych nie sumuje się).

RZGW we Wrocławiu	dorzecza	regiony wodne	SCWP	JCWP			zbiorniki (>50 ha)
				rzeczne	jeziorne	podziemne	
	3	6		691	24	24	
dolnośląskie	3	5	91	426	2	18	13
opolskie	1	1	29	195	-	4	3
lubuskie	1	1	30	147	15	11	-
wielkopolskie	1	1	13	51	9	5	-
śląskie	1	1	5	27	-	2	-

Poniżej przywołano przykładowe oznaczenia cieków terenu powiatu oleśnickiego:

- PLRW60001713634, Kraszowska Struga, SO0306, region wodny Środkowej Odry, 6000, obszar dorzecza Odry RZGW we Wrocławiu,
- PLRW600019136699 Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy SO0308 region wodny Środkowej Odry 6000 obszar dorzecza Odry RZGW we Wrocławiu

gdzie pierwsze trzy człony oznaczają:

Europejski kod JCWP, Nazwę JCWP, Scaloną część wód

Tabela 11 - Stan wybranych jednolitych części wód powierzchniowych z terenu powiatu oleśnickiego wg RZGW

Nazwa	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Osuch	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Jarząbek	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Łózka	naturalna część wód	zły	niezagrożona

Nazwa	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Widawa od Czarnej Widawy do zb. Michalice	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
Kraszowska Struga	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
Widawa od zb. Michalice do Oleśnicy	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Jaskółka	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
Dopływ z Wojciechowa	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Smolna	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Świerzna	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Bierutowska Woda	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Graniczna	naturalna część wód	zły	niezagrożona
Oleśnica od źródła do Boguszyckiego Potoku	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona
Widawa od Oleśnicy do Dobrej	silnie zmieniona część wód	zły	niezagrożona

8.2.2. Wody wrażliwe i OSN na terenie działania RZGW we Wrocławiu 2012-2016

Realizując wymóg ustawy *Prawo wodne* Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w dniu 5 lipca 2012 r. wydał rozporządzenie w sprawie *określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć*.

Rozporządzenie zostało opublikowane w Dziennikach Urzędowych Województw:

- Dolnośląskiego z dnia 17 lipca 2012 r., poz. 2543
- Wielkopolskiego z dnia 16 lipca 2012 r., poz. 3193

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu wyznaczył 6 obszarów szczególnie narażonych o łącznej powierzchni 2309,46 km², w tym w granicach województwa dolnośląskiego - 477,35 km² i wielkopolskiego - 1832,11 km². Wyznaczone OSN stanowią 5,84% powierzchni RZGW we Wrocławiu.

Zasięg jednego z obszarów szczególnie narażonych obejmuje część terenu zlokalizowanego w ramach powiatu oleśnickiego: Gmina Oleśnica – w zlewni rzeki Świerzna.

8.2.3. Ochrona przeciwpowodziowa.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, realizując swoje statutowe obowiązki w zakresie ochrony przeciwpowodziowej wynikające z Ustawy Prawo Wodne (ostatnia nowelizacja z dnia 18 marca 2011) opracowuje mapy zagrożenia powodziowego, mapy ryzyka powodziowego oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla zlewni w Dorzeczu Środkowej Odry na obszarze działania RZGW we Wrocławiu wg hierarchii pilności, uwzględniającej wielkość zagrożeń i strat powodziowych.

Studia ochrony przeciwpowodziowej sporządzone przez właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zachowują ważność do dnia sporządzenia mapy zagrożenia powodziowego.

W latach 2001-2009 były wykonywane "Studia ochrony przed powodzią" zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Dla potrzeb planowania ochrony przed powodzią Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządził studium ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią, w których w zależności od sposobu zagospodarowania terenu oraz ukształtowania tarasów zalewowych, terenów depresyjnych i bezodpływowych dokonuje podziału obszarów na:

1. obszary wymagające ochrony przed zalaniem z uwagi na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą lub kulturową,
2. obszary, służące przepuszczaniu wód powodziowych, zwane dalej "obszarami bezpośredniego zagrożenia powodzią",
3. obszary potencjalnego zagrożenia powodzią.

Widawa

IMGW Oddział we Wrocławiu na zlecenie RZGW w oparciu o wcześniej wykonane prace studialno-projektowe opracowało w 2003 roku zasięgi zalewów Widawy na obszarze RZGW we Wrocławiu przy uwzględnieniu Q1% i Q10%. Dokumentacja jest wykorzystywana w OKI dla potrzeb uzgodnień, między innymi studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jest to materiał o charakterze informacyjnym, o obszarach występowania zagrożenia powodziowego, na którym gminy nie powinny

planować nowej zabudowy, zwłaszcza inwestycji zaliczanych do mogących pogorszyć stan środowiska.

8.2.4. Jakość wód powierzchniowych wg monitoringu WIOŚ.

Rodzaje monitoringu oraz odpowiadające im zakresy i częstotliwości badań określone są w odpowiednich rozporządzeniach wydanych przez Ministra Środowiska.

W listopadzie 2011 r. weszły w życie cztery nowe rozporządzenia regulujące system monitoringu i oceny jednolitych części wód powierzchniowych:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U.2011.258.1549),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm, jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U.2011.257.1545),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U.2011.258.1550).

W nowych rozporządzeniach usunięto wskazane przez Komisję Europejską uchybienia w transpozycji do polskiego systemu prawnego zapisów Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE), dyrektywy 2008/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej oraz dyrektywy Komisji 2009/90/WE ustanawiającej specyfikacje techniczne w zakresie analizy i monitorowania stanu chemicznego wód.

Ocenę stanu wód powierzchniowych Dolnego Śląska w 2011 r. przygotowano na podstawie drugiego z wymienionych rozporządzeń.

Rozporządzenie to wymaga dokonania oceny stanu (dla naturalnych części wód) bądź potencjału (dla sztucznych lub silnie zmienionych) ekologicznego, stanu chemicznego i stanu jakości wód.

Stan/potencjał ekologiczny wód powierzchniowych oceniono na podstawie wyników badań elementów biologicznych, które są podstawą do przeprowadzenia oceny, oraz elementów fizykochemicznych i substancji szczególnie szkodliwych.

Klasyfikacja stanu chemicznego oparta jest na ocenie jakości chemicznej, wynikającej z obecności w wodach powierzchniowych substancji priorytetowych. **Przekroczenie wartości granicznych dla chociażby jednego ze wskaźników kwalifikuje wody, jako poniżej stanu dobrego.**

Tabela 12 - Ocena stanu wód powierzchniowych w rejonie powiatu oleśnickiego w 2011 r. na podstawie wyników monitoringu operacyjnego WIOŚ.

Nazwa jcw, której ocenie służy ppk	Nazwa ppk	typ abiotyczny	silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	element biologiczny - fitobentos	klasa elementów biologicznych	klasa elementów fizykochemicznych	stan/potencjał ekologiczny
Widawa od źródła do Czarnej Widawy	Widawa – powyżej Stradomi Wierzchniej	17	T	0,344	III	II	III
Widawa od zbiornika Michalice do Oleśnicy	Widawa – poniżej Bierutowa	19	N	0,555	II	II	II
Widawa od Oleśnicy do Dobrej	Widawa – most ul. Krzywoustego	19	N	0,421	III	II	III
Czarna Widawa	Czarna Widawa ujście do Widawy (m. Dalborowice)	17	N	0,489	III	II	III
Świerzna	Świerzna - most Oleśniczka (Ligota Wlk.)	17	N	0,382	III	PSD	III
Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy	Oleśnica – ujście do Widawy	19	T	0,416	III	PPD	III
Oleśnica od źródła do Boguszyckiego Potoku	Boguszycki Potok ujście do Oleśnicy (Spalice-Boguszyce)	18	T	0,509	II	II	II
Dobra od Jagodnej do Widawy	Dobra – ujście do Widawy	19	T	0,336	III	PPD	III

Opracowanie własne na podstawie Raportu... WIOŚ

8.2.5. Monitoring wód podziemnych.

Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych została dokonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych z 23 lipca 2008 r. (Dz.U.2008.143.896).

Monitoring diagnostyczny dla wód podziemnych w województwie dolnośląskim w 2011 r. wykazał, że 74% badanych wód zaliczono do wód o dobrym stanie chemicznym (klasy I-III). Wody o słabym stanie chemicznym (klasy IV-V) stanowiły 26%.

Teren powiatu oleśnickiego podzielony został pomiędzy dwa obszary jednolitych części wód podziemnych o numerach JCWPd 93 (ciągący się od gminy Syców, aż pod Oławę) i JCWPd 76 (od Międzyborza w stronę Wołowa). Drugi z wymienionych obszarów obejmuje jedynie północną część powiatu (gminy Twardogóra i Międzybórz).

Na pierwszym z wymienionych obszarów jednolitych części wód podziemnych Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska prowadzi monitoring diagnostyczny w 5 punktach pomiarowych, z czego dwa znajdują się w gminie Bierutów w rejonie miejscowości Stronia i Wabienice. Klasyfikacja stanu chemicznego zwykłych wód podziemnych dla roku 2011r. wskazuje, że w pierwszym punkcie pomiarowym o nr 13 (Stronia) występują wody z klas I-III i jest to dobry stan wód, w drugim zaś o nr 11 (Wabieniec) wody z klas VI-V określające zły stan wód.

Na obszarze JCWPd 76, w powiecie oleśnickim ulokowano jeden punkt monitoringowy o nr 9 (Oska Piła), gdzie występuje aktualnie klasa I-III, czyli dobry stan wód.

8.2.6. Ocena jakości wód powierzchniowych - miejsc bytowania ryb (MORY).

Monitoringiem objęto te jednolite części wód (jcw), które zostały wyznaczone jako obszary ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie lub znajdują się w obrębie tych obszarów i w których stwierdzono występowanie chronionych gatunków ryb.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U.2011.257.1545) określa sposób klasyfikacji stanu (lub potencjału) ekologicznego obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu gospodarczym. Przyjmuje się, że tego typu jednolita część wód jest w bardzo dobrym lub dobrym stanie ekologicznym (osiąga maksymalny lub dobry potencjał ekologiczny), jeśli jednocześnie spełnia wymogi określone dla wcześniej wymienionego stanu (lub potencjału) ekologicznego oraz wymogi szczegółowe określone dla tych dodatkowych celów środowiskowych w przepisach wydanych odrębnie (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U.2002.176.1455). Analiza wyników badań wykazała, że tylko w jednej trzeciej wszystkich punktów pomiarowych spełnione są wymagania, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych.

W pozostałych punktach odnotowano przekroczenia wartości wskaźników jakości wody, określonych w załączniku do rozporządzenia w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe

będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych. Przekroczenia dotyczyły w głównej mierze wartości następujących wskaźników: fosforu ogólnego, azotu amonowego i BZT5.

Tabela 13 - Ocena przydatności wód powierzchniowych do bytowania ryb dla cieków z terenu powiatu oleśnickiego.

Rzeka	Przydatności wód powierzchniowych do bytowania ryb	Wskaźniki przekroczenia
Widawa – poniżej Bierutowa	nieprzydatne	fosfor ogólny, tlen rozpuszczony
Widawa – ujście do Odry	nieprzydatne	fosfor ogólny,
Boguszycki Potok ujście do Oleśnicy	nieprzydatne	fosfor ogólny,

Opracowanie własne na podstawie Raportu... WIOŚ

8.2.7. Komentarz

Przedstawione dane monitoringowe ze względu na zmianę technik pomiarowych i zasad ich opisywania nie pozwalają na ich porównanie z badaniami prowadzonymi w latach poprzednich.

Komentarza wymaga jednak ogólny obraz stanu wód powiatu oleśnickiego wyłaniający się z nowo opracowanych technik monitoringowych wobec konieczności wycinkowego ich przedstawienia (bez przywoływania obszernych zestawień dla całego województwa).

Otóż mocno negatywny wydźwięk wielu stosowanych pojęć opisowych staje się bardziej miękki, jeżeli wspomnieć że zdecydowana ilość wód powierzchniowych na Dolnym Śląsku jest silnie zmieniona ze złą oceną stanu, często także z zagrożeniem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Na tym tle wiele cieków ziemi oleśnickiej ma wyniki bardziej pozytywne, w tym niesie wody naturalne. Wszystkie zaś są niezagrażone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

W przypadku oceny przydatności wód powierzchniowych do bytowania ryb jedynie grupa cieków podgórskich i źródłowych ma wyniki wskazujące na brak przekroczeń któregośkolwiek ze wskaźników.

Oczywiście nie znaczy to, iż nad tematami tymi powinno się przechodzić w powiecie oleśnickim do porządku dziennego. Dość zauważyć, że wiele opisywanych cieków posiada źródła i ujścia na obszarze powiatu, co świadczy o tym, że przyczyną ich zanieczyszczenia jest działalność lub bytowanie mieszkańców poszczególnych miejscowości lub całych gmin.

Z analizy kilku wskaźników monitoringowych, przy ich zestawieniu z danymi o sposobie wyposażenia w urządzenia infrastruktury kanalizacyjnej i ściekowej jednoznacznie wynika, iż duży wpływ na zanieczyszczenie wód ma nieuporządkowana gospodarka ściekami komunalnymi. Tu jednak zdecydowaną rolę zarówno organizacyjną i inwestycyjną, jak i kontrolno-administracyjną posiadają

gminy na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.

Niepokój i dużą uwagę wszelkich służb związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną powinien oczywiście absorbować przypadek zlewni rzeki Świerzna w gminie Oleśnica. Ciek ten zaliczany jest bowiem do wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć.

Najprawdopodobniej istotą problemu jest tu oddziaływanie intensywnej gospodarki hodowlanej i związanym z tym rolniczym wykorzystaniem na obszarach uprawnych nawozów naturalnych typu gnojowica i obornik.

Dużą rolę mają tu do odegrania służby Wojewódzkiej Inspekcji ochrony Środowiska, która oprócz zadań monitoringowych jest odpowiedzialna za kontrolę poprawności przestrzegania ustawy o nawozach i nawożeniu. W Polskim prawie gnojowica nie jest bowiem uznawana za ściek, a obornika nie zalicza się do odpadów.

8.3. Gospodarka wodna. Rola Powiatu

Powiat odgrywa w działaniach na rzecz sektora gospodarki wodnej i ściekowej oraz zaopatrzenia w wodę głównie rolę administracyjną, a w jednym obszarze tematycznym także nadzorczą.

Większość kompetencji z tego zakresu tematycznego ujęto w ustawie Prawo wodne. Starosta na jej podstawie wydaje m.in.:

- pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód,
- pozwolenia wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych,
- ustala w drodze decyzji strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody,
- zatwierdza instrukcje gospodarowania wodami na obszarze zbiorników wodnych i w innych miejscach gdzie następuje ich piętrzenie,
- decyzje ustalające linię brzegu.

Ponadto Starosta pełni nadzór nad spółkami wodnymi działającymi na obszarze powiatu oleśnickiego. Obecnie jest to sześć spółek, z czego dwie powstały po 2009r.

Cztery Spółki mają charakter gminny. Dla takich Spółek obszarem działania jest cała gmina. Docelowo wszyscy właściciele nieruchomości odnoszący korzyści z funkcjonowania urządzeń wodnych

zobowiązani będą do wnoszenia wkładu finansowego (w postaci składki) lub rzeczowego (w formie użyczenia maszyn i sprzętu, ewentualnie wykonanych na rzecz spółki prac).

Spółki gminne to:

- GSW Bierutów,
- GSW Dobroszyce,
- GSW Oleśnica,
- MSW Oleśnica.

Dwie spółki mają charakter obrębowy: SW „Widawa” W Dziadowej Kłodzie i SW „Miłowice-Południe” w Miłowicach. W takich przypadkach obszarem działania jest teren o wspólnym układzie zlewniowym opartym o jeden lub więcej cieków głównych, do których prowadzą okoliczne systemy melioracyjne.

Idealną sytuacją jest, gdy teren taki pokrywa się dodatkowo z gruntami jednego lub co najwyżej dwóch sołectw. Spółki obrębowe pozwalają na większe zintegrowanie członków, gdyż liczba członków jest tu stosunkowo nieduża i każdy z nich obserwuje bieżące postępy w pracach melioracyjnych. W Spółkach gminnych realizacja prac w jednej części gminy traktowana jest przez mieszkańców innych terenów jako pozbawianie ich określonego zakresu prac. Poza tym konieczność odpowiedniego wydatkowania środków zmusza corocznie do wyboru kilku najważniejszych zadań spośród dużej grupy działań oczekiwanych przez posiadaczy gruntów. To niejednokrotnie prowadzi do braku zrozumienia, a w ślad za tym obniża ściągalność składek.

8.3.1. Pozwolenia wodnoprawne i inne decyzje administracyjne.

Ze względu na sytuację hydrologiczną występującą w powiecie oleśnickim i silne tradycje w zakresie hodowli ryb, bardzo mocno rozwinięty jest sektor związany z wykonaniem lub odtwarzaniem obiektów małej retencji wodnej. Ponadto w ostatnich dwóch latach liczne były inwestycje komunalne i liniowe oraz działania związane z porządkowaniem spraw formalno-prawnych w sektorze wodno-ściekowym. Czynniki powyższe spowodowały, że od końca listopada 2009r. Wydział Ochrony Środowiska przygotował i wydał w imieniu Starosty bardzo dużą ilość pozwoleń wodnoprawnych.

Samych decyzji związanych z poborem i przetrzymywaniem wód powierzchniowych na potrzeby stawów rybnych oraz zbiorników rekreacyjnych lub retencyjnych do końca września 2012r. udzielono 85. Ich szczegółowe zestawienie znajduje się w tabeli ujętej w Załączniku do niniejszego Raportu.

Ponadto licznie wydawanymi pozwoleniami wodnoprawnymi były pozwolenia na odprowadzanie wód opadowych i ścieków komunalnych oraz na wykonanie urządzeń wodnych.

Nadmienić należy że wobec dosyć zawilej definicji urządzeń wodnych ujętej w ustawie Prawo wodne, te ostatnie uprawnienia dotyczą m.in. przekroczenia wód sieciami infrastruktury komunalnej i liniowej, nawet gdy jest to dokonywane przewiertami sterowanymi, a więc bez ingerencji w koryto ciekłu.

Sporo było też pozwoleń na pobór wód podziemnych na cele komunalne lub technologiczne. Ponadto coraz częściej pojawiają się pozwolenia na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do kanalizacji innego właściciela. Dawniej zagadnienia te regulowane były jedynie w drodze umowy cywilno-prawnej pomiędzy właścicielem sieci kanalizacyjnej, a zainteresowanym podmiotem. Odpowiedzialność administracyjna za odpowiednią jakość takich zmieszanych ścieków na wylocie do odbiornika naturalnego (woda, ziemia) spoczywała wówczas na właścicielu kanalizacji.

Ze szczegółowej analizy pozwoleń wynika, że w ostatnich dwóch latach Starosta poprzez pracowników Wydziału udzielił ich 86 (pomijając pozwolenia na stawy i zbiorniki, które przywołano wcześniej). Wśród nich znalazło się:

- 35 pozwoleń na wykonanie urządzeń wodnych, wśród których były m.in. sprawy obejmujące:
  - ✓ wykonanie ujęć wód podziemnych,
  - ✓ zarurowanie odcinka rowu szczegółowego,
  - ✓ przekroczenia cieków metodą przewiertu poziomego,
  - ✓ wykonanie wylotów kanalizacji deszczowej lub sanitarnej.
- 35 pozwoleń na szczególne korzystanie ze środowiska w zakresie odprowadzenia ścieków, w tym dotyczące:
  - ✓ wprowadzania do wód lub ziemi oczyszczonych wód opadowych i roztopowych,
  - ✓ wprowadzania do wód lub ziemi oczyszczonych ścieków bytowych.
- 4 pozwolenia na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do kanalizacji innego właściciela.
- 12 pozwoleń na szczególne korzystanie ze środowiska w zakresie poboru wód podziemnych, głównie z utworów czwartorzędowych.

Poniżej zestawiono statystyki dotyczące powyższych pozwoleń wodnoprawnych wydane przez Starostę od końca 2009r. z podziałem na poszczególne gminy. Ich szczegółową listę wraz z opisem zamieszczono w Załączniku do niniejszego Raportu.

Tabela 14 - Liczba pozwoleń wodnoprawnych wydanych od listopada 2009 przez Starostę Oleśnickiego, wg gmin gdzie wystąpiło zdarzenie.

Gmina	Ilość pozwoleń wodnoprawnych*
	[sztuk]
Bierutów	7
Dobroszyce	14
Dziadowa Kłoda	5
Oleśnica	23
Miedzybórz	6
Syców	13
Twardogóra	10
Oleśnica Miasto	9
RAZEM*	87

*w jednym przypadku przekroczenie cieku dotyczyło obszaru dwóch gmin

Nietypowym rodzajem decyzji wydawanych przez Starostwo w ostatnich dwóch latach były akty ustalające linię brzegową. Decyzje te wydawane są na wniosek właściciela wód i zamierzają w dużym uproszczeniu do uregulowania kwestii położenia koryta cieku w terenie. Po decyzji ustalającej linię brzegową dalsze procedury w tym zakresie prowadzą służby geodezyjno-kartograficzne poprzez przyjęcie do zasobów nowych jednoznacznie ustalonych granic działek zajętych pod wody powierzchniowe.

W okresie od XI.2009 - VIII 2012 r. wydano w Starostwie Oleśnickim 7 decyzji ustalających linię brzegową.

Jeszcze większą, a z punktu widzenia dotychczasowej interpretacji KPA szczególnie zaskakującą grupę postępowań z branży wodnej stanowiły tzw. decyzje wydawane w zastępstwie za organ właściwy miejscowo wobec kolizji uprawdopodobniającej brak bezstronności tego organu przy orzekaniu na własną rzecz. Największą ilość tego typu postępowań Regionalny Zarząd Gospodarki

Wodnej przekierowuje dla przypadków z terenu miasta Wrocławia wskazując organ (innego starostę), który ma poprowadzić postępowanie wodnoprawne zamiast Prezydenta Wrocławia.

Nietypowa jest tu odległość organu orzekającego od miejsca będącego przedmiotem postępowania, a przede wszystkim występowanie tych spraw poza obszarem powiatu oleśnickiego. Ponadto wobec charakteru miasta wojewódzkiego i skali realizowanych tam inwestycji drogowych zakres wnioskowanych uprawnień jest niezwykle rozbudowany. Same postępowania są zaś dość skomplikowane do przeprowadzenia m.in. wobec konieczności informowania licznych stron na obszarze innego powiatu, także poprzez obwieszczenia dokonywane na tablicach ogłoszeń innego organu.

Tabela 15 - Pozwolenia wodnoprawne prowadzone „w zastępstwie” po wyznaczeniu przez RZGW

Wnioskodawca, Decyzja	Zakres
<p>Zakład Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, 53-633 Wrocław, ul. Długa 49</p> <p>Decyzja SR.6341.66.2011 z dnia 06 grudnia 2011r.</p> <p>Termin obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie wód opadowych 05.12.2021r.</p>	<p>1. Wprowadzanie wód opadowych z odwadniania jezdni, chodników, wjazdów na teren posesji ul. Sułowskiej we Wrocławiu na odcinku pomiędzy ulicami Polanowicką i Fryzjerską, oczyszczonych w osadnikach i separatorach substancji ropopochodnych, poprzez wyloty kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych, tj. koryta Potoku Sołtysowickiego i rowów przydrożnych ul. Cholewkarskiej i ul. Sułowskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wylotem WYL_1 kanalizacji deszczowej $\varnothing$ 315 mm do Potoku Sołtysowickiego km 0+860 (dz. nr 3 AM 10 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa), – wylotem WYL_2 w studzience D15 kanalizacji deszczowej $\varnothing$ 250 mm do zarurowanego $\varnothing$ 400/800 mm północnego rowu przydrożnego ul. Cholewkarskiej (dz. nr 15 AM 10 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa), – wylotem WYL_3 kanalizacji deszczowej $\varnothing$ 315 mm do koryta otwartego wschodniego rowu przydrożnego N-2.21.1 ul. Sułowskiej w km 0+042 (dz. nr 16/2 AM 9 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa), – wylotem WYL_4 zarurowanego odcinka zachodniego rowu przydrożnego N-2.21 ul. Sułowskiej w km 0+955-0+877 $\varnothing$ 400 mm do koryta otwartego zachodniego rowu przydrożnego N-2.21 ul. Sułowskiej w km 0+877 (dz. nr 16/2 AM 9 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa), <p>2. wykonanie wylotów kanalizacji deszczowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wylotu WYL_1 kanalizacji deszczowej do Potoku Sołtysowickiego w km 0+860 (dz. nr 3 AM 10 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa), – wylotu WYL_2 kanalizacji deszczowej w studzience D15 zarurowanego $\varnothing$ 400/800 mm północnego przydrożnego rowu ul. Cholewkarskiej (dz. nr 15 AM 10 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa), – wylotu WYL_3 do koryta otwartego wschodniego rowu przydrożnego N-2.25-1 w km 0+042 (dz. nr 16/2 AM 9 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa) oraz wylotów przykanalików do zachodniego N-2.25 i wschodniego N-2.25-1 rowu przydrożnego ul. Sułowskiej z odwadniania

	<p>wjazdów na teren posesji położonych przy ul. Sułowskiej we Wrocławiu,</p> <p>3. przebudowa urządzeń wodnych, tj. zarurowanie rowów przydrożnych ul. Sułowskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wschodniego rowu przydrożnego N-2.25.1 ul. Sułowskiej od rejonu ul. Cholewarskiej do skrzyżowania z ul. Polanowicką, – zachodniego rowu przydrożnego N-2.25 ul. Sułowskiej w km 0+955-0+877 od posesji 16a do 14 przy ul. Sułowskiej, – wschodniego rowu przydrożnego N-2.25.1 ul. Sułowskiej w km 0+611-0+042 (dz. nr 14 i 15 AM 10 jedn. ewiden. Wrocław obręb 0066 Widawa) pomiędzy posesjami nr 2 przy ul. Sułowskiej, a skrzyżowaniem z Cholewarską (studzienki D13-D15).
<p>Zakład Zarząd Inwestycji Miejskich we Wrocławiu, 53-135 Wrocław, ul. Januszowicka 15a</p> <p>Decyzja SR.6341.72.2011 z dnia 08 grudnia 2011r.</p> <p>Termin obowiązywania pozwolenia na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych 07.12.2021r.</p>	<p>Wykonanie zarurowania odcinka rowu przydrożnego wzdłuż projektowanego chodnika przy ul. Bierutowskiej we Wrocławiu działka nr 3 AM 9 obręb Psie Pole kanałem Dz400PVC o długości L = 150,7 m z obustronnym drenażem z rury perforowanej PVC DN150 i wykonanie włączenia przykanalików odprowadzających wody opadowe z powierzchni projektowanego chodnika do zarurowanego rowu przydrożnego poprzez nadbudowanie na nim studni kanalizacyjnych i trójnika oraz odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu planowanego do wykonania chodnika przy ul. Bierutowskiej we Wrocławiu (na wysokości od przystanku MPK do zjazdu do Hydralu we Wrocławiu) poprzez wpusty drogowe z przykanalikami do zarurowanego odcinka rowu przydrożnego (działka nr 3 AM 9 obręb Psie Pole miasto Wrocław)</p>
<p>Zakład Powiat Milicki, 56-300 Milicz, ul. Wojska Polskiego 38</p> <p>Decyzja SR.6341.13.2012 z dnia 25 maja 2012r.</p> <p>Termin obowiązywania pozwolenia na wprowadzanie wód opadowych i roztopowych 30.04.2022r.</p>	<p>Wprowadzanie oczyszczonych w osadniku zawiesiny ogólnej i separatorze substancji ropopochodnych wód opadowych i roztopowych do rowu przydrożnego (działka nr 193/3 AM 1 obręb Kuźnica Czeszycka, gmina Krośnice), a następnie do rowu przydrożnego drogi gminnej (działka nr 202 AM 1 obręb Kuźnica Czeszycka, gm. Krośnice), spływających z nawierzchni utwardzonych projektowanego fragmentu drogi powiatowej nr 1446D w Kuźnicy Czeszyckiej oraz wykonanie wylotu wód opadowych i roztopowych PVC Ø 315 mm do rowu Przydrożnego (dz. nr 193/3 AM 1 obręb Kuźnica Czeszycka, gm. Krośnice)</p>

IX. OCHRONA ATMOSFERY

9.1. Jakość powietrza wg monitoringu WIOŚ

Przedmiotem stałych badań są tylko niektóre spośród substancji emitowanych do atmosfery, najbardziej charakterystyczne, a jednocześnie uciążliwe i toksyczne zanieczyszczenia powietrza. Do takich zalicza się pyły, zwłaszcza tzw. pyły drobne (PM₁₀, PM_{2.5}, czyli o średnicy cząstek mniejszej niż 10 µm i 2.5 µm), tlenki węgla,

tlenki siarki i tlenki azotu, oraz niektóre metale i węglowodory.

Stacja monitoringu powietrza na terenie powiatu oleśnickiego działała w 2011r. w jednym miejscu, w Oleśnicy przy ul. Brzozowej. W stacji tej pomiary prowadzone były manualnie. Jedyny potwierdzony (pozytywnie zweryfikowany) i oceniony wskaźnik zanieczyszczeń dotyczy przekroczeń w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀.

Poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀ ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocenia się w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych ustalonych dla czasów uśredniania: 24 godziny (50 µg/m³) i rok kalendarzowy (40 µg/m³). Dodatkowo dla stężeń 24-godzinnych dopuszcza się możliwość przekraczania danego poziomu z częstością nie większą niż 35 razy w roku.

W odniesieniu do normy średniodobowej w 2011 r. zanotowano przekroczenia dopuszczalnej liczby dni ze stężeniami powyżej 50 µg/m³ m.in. na stanowisku pomiarowym w Oleśnicy przy ul. Brzozowej, które wyniosły 64 dni.

9.2. Chemizm opadów.

Zmienność powierzchniowego obciążenia ładunkami zanieczyszczeń wnoszonymi przez opady atmosferyczne na obszar województwa dolnośląskiego opracowywana jest na podstawie badań jakości opadów.

Tabela 16 - Przedziały wartości, w jakich znajdują się poszczególne ładunki zanieczyszczeń wnoszone przez opady atmosferyczne na obszar powiatu oleśnickiego

Zanieczyszczenie	Wartości dla powiatu oleśnickiego	Rozpiętość w skali województwa	Uwagi. Wyniki na tle województwa
siarczany [kg/ha*rok]	13,35 – 13,95	10,90 – 18,68	korzystne (II grupa od dołu)
azotyny i azotany	3,53 - 3,90	2,78 - 5,33	średnio-korzystne (III grupa od dołu)
jon wodorowy	0,0090 - 0,0135	0,0059 - 0,0362	korzystne (II grupa od dołu)

azot ogólny	10,40 - 12,00	9,23 - 18,46	średnio-korzystne (III grupa od dołu)
fosfor ogólny	0,580 - 0,640	0,420 - 0,850	niekorzystne (IV grupa od dołu)
ołów	0,021 - 0,027	0,013 - 0,044	niekorzystne (IV grupa od dołu)
miedź	0,070 – 0,090	0,048 – 0,124	średnio-korzystne (III grupa od dołu)

Przy wydzieleniu dla każdego rodzaju zanieczyszczeń pięciu odrębnych grup wartości (I najkorzystniejsze – V bardzo niekorzystne), tylko w przypadku dwóch wskaźników (fosforu ogólnego i ołowiu) powiat oleśnicki znajduje się w grupie IV. Najczęściej w zakresie chemizmu opadów kwalifikowany jest w kategorii III (warunki średnio-korzystne).

Dla zobrazowania zmian w zakresie emisji głównych zanieczyszczeń gazowych do atmosfery poniżej zestawiono wyniki pomiarów pasywnych Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska na przestrzeni dwóch lat. Nie uwzględniono w nim lat 2008 i 2006 ze względu na zdecydowaną różnicę w zawartości Raportu o stanie środowiska w województwie dolnośląskim (w opracowaniu za rok 2008 nie umieszczono przedmiotowych wyników).

Przedstawione wyniki wskazują na dosyć dobry stan jakości powietrza atmosferycznego w miejscowościach powiatu oleśnickiego.

Korzystne dla stanu zanieczyszczeń powietrza stały się liczne w ostatnich 10 latach inwestycje związane z szeroko-pojętą modernizacją struktur przemysłowych i produkcyjnych, a w przypadku mniejszych miejscowości całkowita zmiana filozofii w zakresie wytwarzania i konsumpcji energii cieplnej.

Wobec ostrych kryteriów środowiskowych, ale także wymogów w zakresie konkurencyjności i nowoczesnych technik produkcyjnych nastąpiła likwidacja lub poważna modernizacja wielu źródeł emisji gazów i pyłów na terenach przemysłowych i usługowych.

Nowe obiekty wykonywane są w zupełnie innym standardzie środowiskowym, z zachowaniem maksymalnych poziomów redukcji zanieczyszczeń lub przy unikaniu ich emisji.

Z kolei konsumenci energii cieplnej ze źródeł zbiorczych (ciepłownie, kotłownie osiedlowe) i indywidualnych (kotły grzewcze, piece) pod wpływem przesłanek ekologicznych, a częściej ekonomicznych dążą do skutecznego obniżania jednostkowego zużycia energii. W tym celu prowadzone są masowo:

1. Inwestycje z szeroko pojętego sektora termomodernizacji obiektów:
  - ocieplanie elewacji i stropodachów,

- izolowanie lub modernizowanie sieci grzewczych i urządzeń przesyłowych,
  - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
  - modernizacja instalacji wewnętrznych c.o. i ich zautomatyzowanie,
  - likwidacja mostków cieplnych.
2. Działania związane z doborem mniej zasilanych i zanieczyszczonych frakcji paliw stałych (szczególnie przez operatorów podlegających systemowi opłat za środowisko lub handlowi uprawnieniami do emisji CO₂).
  3. Modernizacje kotłowni i indywidualnych źródeł ciepła w kierunku urządzeń o zdecydowanie wyższych sprawnościach spalania (z ewentualną wymianą rodzaju paliwa na bardziej przyjazne środowisku np. z węgla na gaz ziemny).
  4. Inwestycje zmierzające do zastosowania rozwiązań z sektora odnawialnych źródeł energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę).

Do powyższych działań o charakterze technicznym lub technologicznym dodać należy także zmianę w podejściu do konsumpcji energii z mocnym akcentem jej poszanowania i efektywnego oszczędzania, w okresach gdy nie jest konieczne jej maksymalne wykorzystanie.

Ponadto nie bez znaczenia dla spadku emisji gazów i pyłów dla największych ośrodków miejskich i kilkunastu wsi w powiecie oleśnickim jest wybudowanie obwodnicy w ramach trasy krajowej S-8 oraz jej przebudowa i poprawa parametrów przejezdności.

Inwestycja ta ma fundamentalny wpływ na zmianę modelu przemieszczania się pojazdów przez teren powiatu. Oddanie do użytkowania nowej drogi tranzytowej o zdecydowanie najlepszym standardzie technicznym zwiększyło płynność przejazdu licznych pojazdów (w tym tirów i ciężarówek) oraz wykluczyło w znacznej części ich przejazd drogami powiatowymi i gminnymi. Szczególnie mocno spadek ruchu pojazdów tranzytowych odczuło miasto Oleśnica oraz miejscowości przez które w czasie budowy S-8 prowadziły objazdy.

Różnice pomiędzy stężeniami w sezonie grzewczym i poza nim wskazują z kolei na bardzo duży udział emisji ze spalania paliw dla celów energetycznych w kotłowniach lokalnych i indywidualnych.

Przedstawione w Raporcie WIOŚ informacje na temat zanieczyszczeń wnoszonych wraz z opadem atmosferycznym należy w znacznej części przypisać dominującym kierunkom wiatrów (z zachodu i południowego zachodu), a co za tym idzie nanoszeniu nad obszar powiatu oleśnickiego zanieczyszczeń z nad aglomeracji wrocławskiej.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego stwierdzono potrzebę opracowania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich stref województwa. Przy czym dla powiatu oleśnickiego jedynie ze względu na ozon.

9.3. Atmosfera. Uprawnienia starosty.

Na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska Starosta jest organem ochrony środowiska właściwym do wydawania pozwoleń na emisje gazów i pyłów do atmosfery, a w określonych przypadkach (niezastrzeżonych dla Marszałka) także pozwoleń zintegrowanych (IPPC) obejmujących m.in. w/w rodzaje emisji.

W wyniku zmian przepisów na przełomie ostatnich kilku lat te rodzaje regulacji prawnych mają zastosowanie do źródeł emisji o najwyższych parametrach mocy (w przypadku źródeł energetycznego spalania paliw są to duże kotły zakładowe, kotłownie osiedlowe i ciepłownie) lub dużej skali stężeń zanieczyszczeń zawartych w gazach odlotowych (emisje technologiczne).

Procedura wydawania i obejmowania tych instalacji pozwoleniami na emisję umożliwia sprawdzenie przez organ ochrony środowiska, a czasem jednostki kontrolne (m.in. WIOŚ) czy aktualny poziom odprowadzanych lub planowanych do odprowadzenia zanieczyszczeń nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych norm.

W okresie ostatnich dwóch lat na terenie powiatu oleśnickiego nie pojawiły się nowe, znaczące źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych wprowadzanych do atmosfery z obiektów energetycznego spalania paliw.

Przy prowadzonych w tym sektorze postępowaniach administracyjnych o konieczności uzyskania pozwolenia decydowały przede wszystkim zanieczyszczenia gazowe związane z procesami technologicznymi i technicznymi stosowanymi w wielu cyklach produkcyjnych. W tej grupie znajdują się zakłady wykorzystujące środki chemiczne np. w procesach wytwarzania asfaltu, klejenia, lakierowania, impregnowania i malowania oraz takie gdzie emisje są pochodną stosowanych metod mechanicznej lub termicznej obróbki materiałów (cięcie, szlifowanie, spawanie itp.). Ze względu na intensywny rozwój przemysłu drzewnego i meblarskiego na terenie powiatu oleśnickiego liczną grupę stanowią tu firmy z tej branży.

Poniżej przedstawiono listę przedsiębiorstw i firm, które otrzymały zezwolenia emisyjne od końca listopada 2009r.:

- ✓ P.P.H. „PLASTBUD” Stanisław Lech, ul. Lipowa 31, 56 – 416 Twardogóra,
- ✓ PPH KANPLAST Andrzej Kiebus ul. Wiejska 15, 56 -400 Oleśnica,
- ✓ FPHU ARMAKAN-PCV Krzysztof Kiebus ul. Wądoły 20, 56 – 400 Oleśnica,
- ✓ SKANSKA S.A. Ul. Gen. Zajączka 9, 01 – 518 Warszawa (instalacja wytwórni mas bitumicznych ul. Szosa Kępińska 85, 56 – 500 Syców),
- ✓ Zakład stolarski Marek Matusiak ul. Młyńska 3 Goszcz, 56-416 Twardogóra,
- ✓ „DUET” Henryk Kędzia Sp. j. Goszcz ul. Mickiewicza 24, 56 – 416 Twardogóra (obiekt Moszyce 43, 56 – 416 Twardogóra),
- ✓ POL-DRÓG Oleśnica S.A. Cieśle 44, 56 – 400 Oleśnica - (instalacja wytwórni mas bitumicznych),
- ✓ ZPHU STOLARZ Grzegorz Defratyka ul. Rejtana 2 56 – 400 Oleśnica – instalacja w Grabownie Wielkim 5b, 56 – 416 Grabowno Wielkie ,
- ✓ Cemex Polska Sp. z o.o. Al. Jerozolimskie 212 A, 02 – 486 Warszawa – instalacja wytwórni Betonu Towarowego w Oleśnicy przy ul. Krzywoustego 30F.

Kolejną grupę uprawnień z sektora emisji zanieczyszczeń do atmosfery stanowią tzw. zgłoszenia instalacji. Rodzaje instalacji oraz minimalne parametry charakterystyczne, które przesądzą o konieczności dokonania zgłoszenia zostały dookreślone w stosownym rozporządzeniu Ministra Środowiska. Należą tu np. mniejsze źródła energetycznego spalania paliw, fermy drobiu, suszarnie zbóż, stacje paliw instalacje emitujące gazy i pyły na poziomie niższym niż 10% określonych standardów emisyjnych.

W opisywanym okresie Wydział Ochrony Środowiska realizując zadania Starosty przyjął bez zastrzeżeń kilkanaście zgłoszeń instalacji, które przedstawiono poniżej:

- PKN Orlen S.A.09-411 Płock ul. Chemików 7, Region Handlu Detalicznego – Południe w Katowicach ul. Korfantego 2, 40-004 Katowice– stacja Paliw nr 786 w Międzyborzu ul. Wrocławska,
- Ferma Drobiu Piotr Kaczała Strzelce 85, 56 – 410 Dobroszyce – zespół budynków inwentarskich do hodowli kur niosek w miejscowości Strzelce,
- Ferma Drobiu Ryszard Marciniak w Sokołowicach 108 g, Oleśnica ul. Kościuszki 17a,

- Ferma Drobiu Grzegorz Bartkowiak Sokołowice 108 a 56 – 400 Oleśnica,
- Ferma Drobiu Jolanta Bartkowiak Sokołowice 108 a 56 – 400 Oleśnica,
- BART-MAR Gospodarstwo Specjalistyczne Ferma Drobiu Włodzimierz Bartkowiak, Sokołowice 108 a 56 – 400 Oleśnica,
- SKANSKA S.A. Ul. Gen. Zajączka 9, 01 – 518 Warszawa instalacja do magazynowania paliw płynnych – zbiornik naziemny mag. oleju opałowego o poj. do 40 m³,
- ATON- HT S.A. ul. Na Grobli 6, 50 – 421 Wrocław – instalacja dygestorium w ATON HT. S.A. – Centrum Badowczo –Rozwojowe Stradomia Wierzchnia 65 A, 56 – 500 Syców,
- Energia Pro S.A. Oddział Wrocław Pl. Powstańców Śląskich 5, 53-329 Wrocław– instalacja stanowiska spawalniczego Rejon Dystrybucji Oleśnica, ul. Energetyczna 1, 56 – 400 Oleśnica,
- BRZOZA Sp. z o.o. ul. Sucharskiego 17 , 56 – 400 Oleśnica, instalacja do termicznej obróbki wyrobów mięsnych w supermarkecie Intermarche w Oleśnicy przy ul. Sucharskiego 17,
- Zakład Wytwarzania artykułów z gumy Danuta Stopczyńska – ul. Wojska Polskiego 50, 56 – 400 Oleśnica – instalacja do produkcji artykułów z gumy.

Również Powiat Oleśnicki poprzez swoje jednostki organizacyjne prowadził działania związane z poprawą efektywności energetycznej poprzez modernizacje systemów grzewczych i termomodernizacje w obiektach użyteczności publicznej tj. szkołach, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, domach pomocy społecznej i jednostkach służby zdrowia. Przykłady takich działań wskazano w części raportu obejmującej inwestycje i wydatki finansowe Powiatu.

X. OCHRONA PRZYRODY, GOSPODARKA LEŚNA, INNE

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono realizację zadań z zakresu ochrony przyrody, gospodarki leśnej, łowiectwa i rybactwa śródlądowego, czyli szeregu obszarów tematycznych, w których Starosta odgrywa bardzo istotną rolę z pozycji organu administracji publicznej.

10.1. Obiekty i obszary przyrodnicze

W obecnym stanie prawnym ukształtowanym w ustawie o ochronie przyrody rozróżnia się następujące formy ochrony przyrody:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;

- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Z powyższych form na terenie powiatu oleśnickiego występują:

1. Rezerваты przyrody:

1.1. „Gola” (obejmuje część terenu gminy Międzybórz). Cel ochrony: naturalny bór mieszany z wyspowym stanowiskiem jodły na jej północno-zachodniej granicy naturalnego zasięgu.

1.2. „Torfowisko k. Grabowna” (obejmuje część terenu gminy Twardogóra). Cel ochrony: torfowisko o interesującej roślinności i stratygrafii.

2. Obszar Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" (obejmuje część terenu gminy Międzybórz, Syców)

3. Użytki ekologiczne:

3.1. „Bagno w Dziadowej Kłodzie” (obejmuje część terenu gminy Dziadowa Kłoda, obręb Dalborowice)

3.2. "Las Boguszycki" (obejmuje część terenu gminy Oleśnica, obręb Boguszyce)

3.3. "Olsy Sokołowickie" (obejmuje część terenu gminy Oleśnica, obręb Sokołowice, Cieśle)

3.4. „Storczyk” (obejmuje część terenu gminy Syców, obręb Syców)

3.5. „Leśne stawki koło Goszcza” (obejmuje część terenu gminy Twardogóra, obręb Goszcz)

4. Pomniki przyrody – głównie drzewa o cennych walorach przyrodniczych.

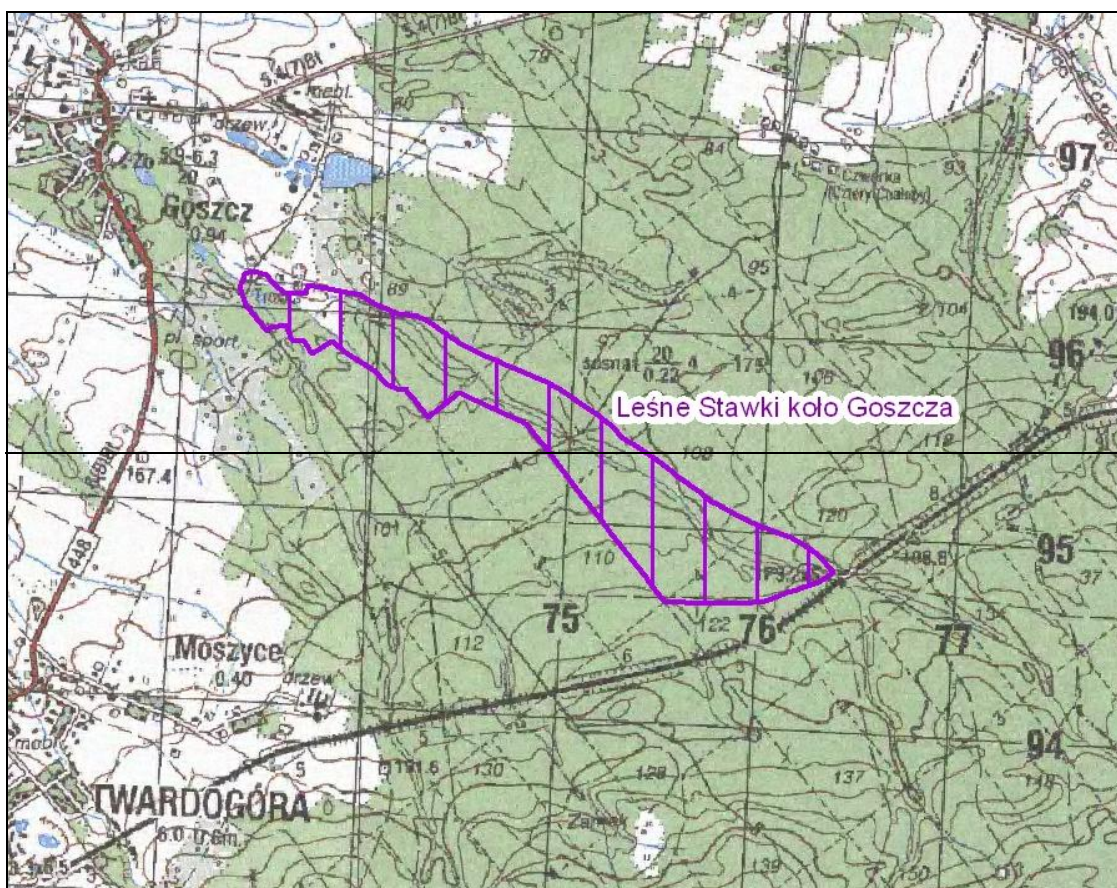
5. Obszary Sieci Natura 2000. Na terenie powiatu oleśnickiego występuje siedem takich obszarów, z czego sześć utworzono pod kątem ochrony siedlisk, a jeden ze względu na ochronę ptaków. Są to:

- ✓ Dolina Baryczy (kod PLB020001) obejmujący skrajną część gminy Międzybórz Powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska
- ✓ Ostoja nad Baryczą (kod PLH020041). Zaakceptowany przez Komisję Europejską
- ✓ Bierutów (PLH020065) mały powierzchniowo obszar w gminie wiejskiej Bierutów. Powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska

- ✓ Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego (kod PLH020091). Zaakceptowany przez Komisję Europejską
- ✓ Kumaki Dobrej (kod PLH020078). Zaakceptowany przez Komisję Europejską
- ✓ Leśne Stawki koło Goszcza (kod PLH020101). Zaakceptowany przez Komisję Europejską
- ✓ Lasy Grzędzińskie (kod PLH020081). Zaakceptowany przez Komisję Europejską

Dwa pierwsze z wymienionych to jedne z największych obszary na Dolnym Śląsku, które fragmentarycznie dotyczą terenu powiatu oleśnickiego (występują w północnej części gminy Twardogóra). Pozostałe w całości zawierają się w obrysie powiatu.

Rys.1 – Wycinek mapy dla obszaru Natura 2000 „Leśne Stawki koło Goszcza”

Wszystkie siedliskowe obszary Natura 2000 zostaną objęte wszelkimi zasadami i restrykcjami prawnymi w chwili umieszczenia jej w stosownym rozporządzeniu Ministra Środowiska. Już dziś trwają prace związane z opracowaniem dla nich tzw. planów ochrony. W dokumentach tych ustalone będą wszelkie aspekty dotyczące wykorzystania określonych terenów znajdujących się w granicach

obszaru pod kątem gospodarczym, społecznym i turystycznym, bez strat dla środowiska przyrodniczego.

Na wszystkich pozostałych obszarach chronionych, o których mowa powyżej w punktach 1÷3 i 5 wprowadzono stosowne ograniczenia prawne wprost w ustawie o ochronie przyrody. Dodatkowo uszczegóławiają je następujące akty prawa miejscowego:

1. Dla Obszaru Chronionego Krajobrazu "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska":

- Rozporządzenie Nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 r. w sprawie ustalenia OChK "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" na terenie Województwa Kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru (Dz. Urz. Woj.. Kalis. Nr 15 z dnia 25 września 1995 r. poz. 95),
- Zarządzenie Nr 52 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 26 marca 1999 r.,
- Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 30 z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie OChK "Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska" dla obszaru leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 317 z dnia 10.12.2008 r. poz. 3929).

2. Dla rezerwatu przyrody Gola:

- Zarządzenie Nr 31 MLiPD z dn. 15.02.1954 r. (MP Nr A-22 poz. 362),
- Zarządzenie RDOŚ we Wrocławiu Nr 1 z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Gola” (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 7 lutego 2011 r. Nr 28 poz. 345),
- Zarządzenie Nr 1 RDOŚ we Wrocławiu z dnia 13 stycznia 2012 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Gola” (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 19 stycznia 2012 r., poz. 240).

3. Dla rezerwatu przyrody „Torfowisko k. Grabowna”:

- Zarządzenie MLiPD z dnia 11.08.1980 r. (MP Nr 19 poz. 94),
- Zarządzenie RDOŚ we Wro. Nr 11 z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 7 lutego 2011 r. Nr 28 poz. 355).

4. Dla użytków ekologicznych:

- Bagno w Dziadowej Kłodzie.
  - Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 236 z dnia 17.12.2003 r. poz. 3828),
  - Uchwała Nr XXXVI/226/02 Rady Gminy Dziadowa Kłoda z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych.
- "Las Boguszycki".

- Uchwała Nr IV/6/07 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj.. Dol. Nr 53 z dnia 28.02.2007 r. poz. 558).
- "Olsy Sokołowickie"
  - Uchwała Nr XIII/161/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj.. Dol. Nr 67 z dnia 13.04.2007 r. poz. 1441).
- „Storczyk”.
  - Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 47 z 12 grudnia 2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj.. Dol. Nr 236 z dnia 17.12.2003 r. poz. 3828).
- „Leśne stawki koło Goszcza”
  - Rozporządzenie Nr 1 Wojewoda Wrocławskiego z 3 stycznia 1995 r. w sprawie wprowadzenia indywidualnej formy ochrony przyrody (Dz. Urz. Woj. Wrocł. Nr 1 z 30.01.1995 r. poz.1),
  - Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 47 z 22 sierpnia 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo- krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 185 z o2.09.2002 r. poz. 2615).

Z powyższych względów wszelkie kroki inwestycyjne na tych terenach, a także inne działania związane z ingerencją w drzewa lub krzewy oraz siedliska określonych gatunków chronionych muszą zostać poprzedzone dodatkowymi analizami formalno-prawnymi w celu wykluczenia przypadków mogących negatywnie wpływać na środowisko przyrodniczo-cenne.

Poniżej przedstawiono zestawienie wydzielonych na podstawie prowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych, a następnie uchwalonych na drodze prawnej obszarów przyrodniczych o charakterze chronionym, z oznaczeniem gmin na terenie których występują.

Ogólna powierzchnia obszarów chronionych na terenie powiatu oleśnickiego wynosiła 10992,45 ha (stan na dzień 31.12. 2010r.)

Tabela nr 17 - Zestawienie powierzchni obszarów objętych ochroną ze względu na walory przyrodnicze.

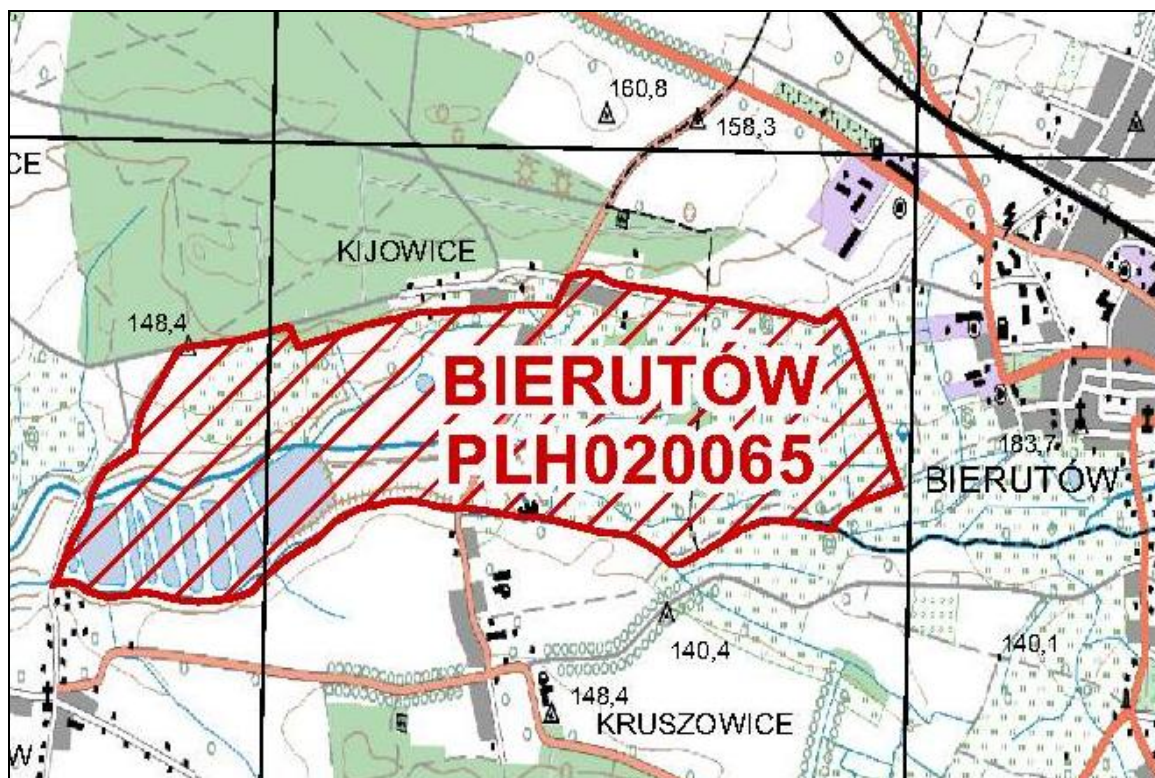
Forma ochrony	Powierzchnia w 2010r.		
	ogółem	z podziałem na gminy	
	ha	ha	gmina
Rezerwaty przyrody	15,95	11,7	Międzybórz

		4,2	Twardogóra
Parki Krajobrazowe	1283	1283	Twardogóra
Obszary chronionego krajobrazu	9400	8800	Międzybórz
		600	Syców
Użytki ekologiczne	293,5	9,6	Syców
		59,5	Twardogóra
		34,9	Dziadowa Kłoda (uchwalone przez gminę 32,5 ha)
		189,5	Oleśnica (uchwalone przez gminę 189,5 ha)
Razem tereny chronione	10992,45		Przyrost w latach 2009-2012 = 4,2 ha

Informacje wskazujące na wielkość i różnorodności obszarów chronionych oraz liczbę obiektów objętych ochroną na terenie powiatu oleśnickiego potwierdzają bardzo dużą atrakcyjność przyrodniczą tego terenu, ale także znaczną aktywność lokalnych władz samorządowych i organizacji społecznych działających na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego.

Rys.2 – Wycinek mapy dla obszaru Natura 2000 „Bierutów”

10.2. Starosta jako organ administracji. Przyroda.

10.2.1. Wycinka drzew i krzewów

Kompetencje Starosty w zakresie wydawania decyzji na usunięcie drzew i krzewów na gruntach gminy zostały wprowadzone ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r.(tj. z 2009r. Dz. U. Nr 151 poz. 1220 z późniejszymi zmianami).

W ostatnim okresie ustawodawca wprowadził kilka istotnych zmian w zapisach ustawy o ochronie przyrody. Dotyczą one m. in.

1. Postępowania w przypadku wykonywania zabiegów w obrębie korony drzewa na terenach zieleni lub w zadrzewieniach oraz wydawania zezwolenia na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej. W dotychczasowej praktyce zabiegi w obrębie koron drzew skupiały się najczęściej wyłącznie na ich „ogłowie” i nie wymagały usankcjonowania zapisami w/w ustawy. Nagminne i nieprawidłowe ich stosowanie skutkowało długotrwałym powolnym obumieraniem pojedynczych drzew, a w zadrzewieniach doprowadzało do nieodwracalnych zmian i uszkodzeń oraz braku zdolności do odbudowania koron. W wyniku tak radykalnych działań powstawały okaleczone skupiska drzew w zadrzewieniach, które pogarszały walory krajobrazowe, ich estetykę oraz zniekształcały otoczenie w powiązaniu z innymi składnikami i elementami ładu przestrzennego. W obecnym kształcie zapisy ustawy regulują dokonywanie zabiegów w obrębie korony drzewa i mogą obejmować wyłącznie:
  - ✓ usuwanie gałęzi obumarłych, nadłamanych lub wchodzących w kolizje z obiektami budowlanymi lub urządzeniami technicznymi,
  - ✓ kształtowania korony drzewa, którego wiek nie przekracza 10 lat,
  - ✓ utrzymywanie formowanego kształtu korony drzewa.
2. W przypadku zezwolenia na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej (z wyłączeniem gatunków obcych topoli), zgodnie z wprowadzoną zmianą w ustawie organ wydaje po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.
3. Ponadto organ właściwy do wydania zezwolenia przed jego wydaniem dokonuje oględzin w zakresie występowania w obrębie zadrzewień gatunków chronionych. Polega to na dokładnym oglądzie drzew pod kątem ewentualnego występowania gatunków próchno żernych i miejsc lęgowych ptaków oraz otoczenia drzew i występowania chronionych roślin, grzybów i zwierząt.
4. Bardzo duży nacisk kładzie się również na ochronę ptaków mogących bytować w koronach lub pniach drzew. W Polsce prawie wszystkie gatunki ptaków podlegają ochronie. Wg zaleceń

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, wycinkę drzew należy planować poza sezonem lęgowym ptaków tj. w okresie od 15 sierpnia do 31 marca.

W ostatnim okresie do Wydziału trafiają wnioski bardziej złożone, których rozpatrywanie wymaga szczegółowej analizy, ponieważ występują w powiązaniu z innymi zagadnieniami ochrony środowiska. Przykładem może być równoczesne usuwanie wielu drzew (kilkadziesiąt sztuk) na różnych terenach zieleni komunalnej (parki, skwery) dla których istnieją szczegółowe zapisy prawa miejscowego wiążące te kwestie z konserwatorem zabytków. Gospodarowanie zielenią na obszarach zadrzewionych i zakrzewionych nie zawsze ma uzasadnienie ustawowe dla wycinek bez opłat administracyjnych, a wówczas tutejszy organ zobowiązuje gminy do dokonania nasadzeń zastępczych, które stanowią kompensację przyrodniczą w zamian za usunięcie drzew lub krzewów. W przypadkach takich (zgodnie z ustawą) organ nalicza opłatę za ich wycinkę z obowiązkiem dokonania nasadzeń zastępczych i odroczeniem opłaty na okres 3 lat. Po upływie tego okresu naliczona opłata zostaje umorzona jeżeli nasadzone drzewa lub krzewy zachowały żywotność lub nie zachowały jej z przyczyn niezależnych od posiadacza nieruchomości. Wysokie opłaty stanowią swego rodzaju parasol ochronny i skutecznie oddziałują w zakresie dowolności stosowania przepisów ustawy o ochronie przyrody.

10.2.2. Rejestr zwierząt egzotycznych

Mniej rozpowszechnioną, ale mocno nietuzinkową kompetencją Starosty z ustawy o ochronie przyrody jest prowadzenie rejestru zwierząt egzotycznych objętych konwencją o transgranicznym przemieszczaniu zwierząt dziko żyjących CITES. Sporą trudność przy rozpatrywaniu tego typu spraw stanowi konieczności sprawdzania dokumentów wwozowych o charakterze międzynarodowym lub innych potwierdzających transakcje handlowe, ewentualnie zaświadczających o pochodzeniu danej sztuki z legalnej hodowli krajowej. Wszystkie powyższe dokumenty mają swoją charakterystyczną specyfikę, gdyż obejmują szczególnie specjalistyczny sektor związany z ochroną przyrody w skali całego świata.

Dodatkowym utrudnieniem jest fakt, iż podstawowy język w jakim opisywane są poszczególne gatunki stanowi łacina. Co ważne nie wszystkie zwierzęta egzotyczne doczekały się polskojęzycznych odpowiedników.

Od listopada 2009r. do sierpnia 2012r. wpisy do rejestru zwierząt egzotycznych wystąpiły 19 razy:

- ✓ w 2010r. - 9,
- ✓ w 2011r. - 8,

- ✓ w 2012r. - 2.

Dotyczyły one niezwykle różnych gatunków, takich jak:

- ✓ Testudo horsfieldii - Żółw stepowy,
- ✓ Python regius – Python królewski,
- ✓ Psittacus erithacus – Żako,
- ✓ Chamaeleo calyptratus - Kameleon jemeński,
- ✓ Barnardius tonarius - Rozella czarnogłowa,
- ✓ Psittacula cyanocephala - Aleksandretta śliwogłowa,
- ✓ Aprosmictus erythropterus - Papuga czerwonoskrzydła,
- ✓ Trichoglossus h. caeruleiceps – Lorysa górską,
- ✓ Pisttacula eupatria – Aleksandretta większa.

10.3. Lasy

Powiat oleśnicki należy do grupy regionów Dolnego Śląska o znacznym poziomie lesistości. Wg danych GUS w roku 2004 wynosił on 25,70 %, zaś na koniec 2010r. już 31%.

Dla nakreślenia trendu zmian w poziomie lesistości powiatu oleśnickiego oraz jego skali w relacji do powiatów sąsiednich w kolejnej tabeli zestawiono odpowiednio opracowane dane dla roku 2010.

Tabela 18 - Powierzchnie leśne w powiecie oleśnickim i jego otoczeniu.

Jednostka terytorialna	Lasy ogółem			Zmiana w latach		Udział lasów w powierzchni ogółem w 2010r
	2005	2008	2010	2005-2010	Zmiana w latach 2008-2010	
	ha	ha	ha			
Powiat oleśnicki	32333,9	32429,9	32431,3	97,4	1,4	31%
Powiat oławski	10157,1	10153,0	10138,0	-19,1	-15,0	19%
Powiat trzebnicki	26184,9	26334,4	26522,6	337,7	188,2	26%
Powiat wrocławski	11876,1	11908,6	11896,4	20,3	-12,2	11%

Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W układzie wewnętrznym powiatu oleśnickiego zauważa się znaczną zmienność zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin w powierzchni gruntów leśnych. Dominują one w północno-zachodniej części powiatu.

Liderem pod kątem lesistości jest gmina Twardogóra, gdzie 45% powierzchni stanowią grunty leśne. Nieznacznie za nią z 43% wskaźnikiem lesistości plasują się gminy Międzybórz i Dobroszyce. Pomijając tereny miast najmniej lasów występuje we wschodniej części powiatu w gminach Oleśnica (22%) i Dziadowa Kłoda (19%).

Tabela 19 - Udział lasów w powierzchni ogółem.

Jednostka terytorialna	las ogółem [ha]	powierzchnia [ha]	udział lasów [%]
Powiat oleśnicki, w tym:	32431,3	104931	31%
Oleśnica miasto	11,0	2096	1%
Bierutów, w tym:	3495,8	14700	24%
Bierutów - miasto	3,3	836	0%
Bierutów - obszar wiejski	3492,5	13864	25%
Dobroszyce	5738,6	13196	43%
Dziadowa Kłoda	1966,8	10579	19%
Międzybórz, w tym:	3806,2	8778	43%
Międzybórz - miasto	70,7	641	11%
Międzybórz - obszar wiejski	3735,6	8137	46%
Oleśnica	5406,4	24285	22%
Syców, w tym:	4434,9	14511	31%
Syców - miasto	96,0	1705	6%
Syców - obszar wiejski	4338,9	12806	34%
Twardogóra, w tym:	7571,7	16786	45%
Twardogóra - miasto	271,1	829	33%
Twardogóra - obszar wiejski	7300,7	15957	46%

10.4. Zadania Starosty w zakresie gospodarki leśnej

Prowadzenie przez Starostę Oleśnickiego nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa obejmuje swym zasięgiem powierzchnię 781 ha. Do powierzchni tej należą lasy będące własnością osób fizycznych i prawnych, lasy komunalne należące do gmin z terenu powiatu oraz lasy Skarbu Państwa użytkowane przez właścicieli innych niż lasy Państwowe.

Starosta poprzez poszczególne Nadleśnictwa działające na obszarze Powiatu wydaje decyzje z zakresu gospodarki leśnej lub nadzoru nad lasami. W większości zadania ujęte w tych decyzjach opierają się na stosownej dokumentacji opracowywanej przez specjalistów. Są to plany urządzania

lasu (dla kompleksów powyżej 10 ha) lub inwentaryzacji stanu lasu (dla obszarów o powierzchni mniejszej od 10 ha).

Obecnie stosowną dokumentacją objęte jest ponad 700 hektarów lasów:

- uproszczone plan urządzenia lasu obejmują 43,7 ha,
- inwentaryzacja stanu lasu obejmuje 673,20 ha,
- brakująca dokumentacja dotyczy 64,1 ha.

Tabela 20 - Lasy osób fizycznych wg podległości pod Nadleśnictwa.

Lp.	Nadleśnictwo	Powierzchnia lasów osób fizycznych pod nadzorem Starosty
1	Nadleśnictwo Oleśnica	430
2	Nadleśnictwo Syców	317
3	Nadleśnictwo Oława	14
4	Nadleśnictwo Milicz	20

Tabela 21 - Lasy osób fizycznych pod nadzorem Starosty Oleśnickiego wg położenia.

Lp.	Jednostka terytorialna	Powierzchnia lasów osób fizycznych pod nadzorem Starosty [ha]
1	Bierutów	56,0
2	Dobroszyce	91,0
3	Dziadowa Kłoda	86,0
4	Międzybórz	138,0
5	Oleśnica	150,0
6	Syców	81,0
7	Syców (miasto)	12,0
8	Twardogóra	139,0
9	Twardogóra (miasto)	28,0
	Powiat oleśnicki	781,0

Nadzorem Starosty objęte są także lasy należące do gmin. Ilość tych lasów wg danych GUS przedstawiono poniżej na tle danych o lasach publicznych innych jednostek zarządzających.

*Tabela 22 – Lasy gmin i inne lasy publiczne na obszarze powiatu oleśnickiego na dzień 31.12.2008r.
[ha]*

Jednostka terytorialna	las publiczne Skarbu Państwa		las publiczne gminne
	w zarządzie Lasów Państwowych	w zasobie ANR	
Powiat oleśnicki, w tym:	31360,3	140,0	98,9
Oleśnica	0,0	0,0	104,2
Bierutów	3419,2	2,0	10,0
Bierutów - miasto	1,0	0,0	12,0
Bierutów - obszar wiejski	3418,2	2,0	1,0
Dobroszyce	5633,6	9,0	11,0
Działowa Kłoda	1858,8	21,0	3,0
Międzybórz	3635,3	22,0	1,0
Międzybórz - miasto	69,1	0,0	10,9
Międzybórz - obszar wiejski	3566,3	22,0	1,6
Oleśnica	5214,4	5,0	9,3
Syców	4273,6	68,0	32,0
Syców - miasto	84,0	0,0	0,0
Syców - obszar wiejski	4189,6	68,0	0,0
Twardogóra	7325,5	13,0	0,0
Twardogóra - miasto	228,5	2,0	35,3
Twardogóra - obszar wiejski	7097,1	11,0	7,6

Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska

Nadal spory przyrost powierzchni leśnych obserwowany jest w sektorze własność osób fizycznych. Wynika to z kontynuacji na obszarze kraju (za pośrednictwem ARiMR) programu zalesiania gruntów rolnych o niskiej wartości produkcyjnej, w tym uznawanie od kilku lat za taki grunt także powierzchni rolnych objętych sukcesją naturalną. Zainteresowanie tym rodzajem zagospodarowania nieprzydatnych gruntów wynika z atrakcyjności mechanizmu dopłat do tej formy działania.

Zalesione grunty rolne na terenie powiatu oleśnickiego w latach 2010-2012 to 175,12 ha, dla których w kolejnych latach wydawane będą stosowne decyzje administracyjne Starosty o udatności uprawy.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat prowadzona była przez Wydział Ochrony Środowiska bieżąca administracja nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa w zarządzie Starosty.

Działając na podstawie ustawy o lasach wydano w tym okresie 30 decyzji określających zadania w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej (w oparciu o stosowną dokumentację urzędniową lub inwentaryzacje stanu lasów) w układzie:

- ✓ w 2010 r. -12,
- ✓ w 2011 r.- 16,
- ✓ w 2012 r.- 2.

W konsekwencji realizacji przez właścicieli lasów w/w decyzji do sierpnia 2012 roku wydano świadectwa legalności potwierdzające pochodzenie drewna dla 1 307 m³ w układzie:

- 520 m³ w roku 2010,
- 782 m³ w roku 2011,
- 5,23 m³ w roku 2012.

Wszyscy właściciele lasów posiadają obecnie podstawową wiedzę na temat zasad administracyjno-prawnych jakie muszą przestrzegać w celu odpowiedniego gospodarowania posiadanymi lasami.

Każdy rodzaj zabiegów technicznych i agrotechnicznych podlega decyzji, której wydanie poprzedzają oględziny w terenie. Większość ustalanych zabiegów i zasad wynika z zapisów ujętych w planach urzędniowych lub inwentaryzacjach stanu lasów. Czasem konieczne jest wyznaczenie zadań sanitarnych wynikających wprost z ustawy, np. w przypadku zwalczania szkodników lub zagrożenia pożarowego.

10.5. Gospodarka łowiecka

Gospodarka łowiecka na terenie powiatu prowadzona jest przez myśliwych z kół łowieckich zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim, które wydzierżawiają 12 obwodów łowieckich leśnych i polnych.

Tabela 23 – Wykaz Kół Łowieckich działających na obszarze powiatu.

Siedziba, Adres Koła	Nazwa Koła Łowieckiego	Nr obwodu	Powierzchnia obwodu ha
Oleśnica	Knieja	105	4838
Twardogóra	Cyranka	68	3600

Siedziba, Adres Koła	Nazwa Koła łowieckiego	Nr obwodu	Powierzchnia obwodu ha
Goszcz	Tropowiec	69	4440
Wrocław	Remiza	136	4988
Oleśnica	Jeleń	137	4176
Oleśnica	Jeleń	138	3560
Oleśnica	Knieja	169	4736
Oleśnica	Sokół	170	4455
Wrocław	Kaczor	171	4918
Oleśnica	Sokół	197	4456
Bierutów	Ponowa	198	5250
Międzybórz	Szarak	72	4834
Syców	Jeleń	109	8425
Wrocław	Kszyk	139	4622
Syców	Hejnał	140	7377

Działania Wydziału Ochrony Środowiska w dziedzinie łowiectwa skoncentrowane są głównie na naliczaniu czynszu dzierżawnego za wydzierżawianie obwodów łowieckich wg stawek za skup żyta z uwzględnieniem kategorii i powierzchni obwodu. Następnie czynsz wpłacany przez koła łowieckie na konto Starostwa zostaje rozdysponowywany na poszczególne nadleśnictwa i gminy powiatu oleśnickiego. Oprócz tradycyjnej opłaty w ostatnich latach pojawiają się ewentualne dodatkowe naliczenia czynszu za brak wykonania planów łowieckich, a co za tym idzie uzasadniony udział w kosztach ochrony lasów.

Okresowo Wydział rozpatruje inne sprawy/zapytania dotyczące łowiectwa na wniosek stron.

W roku 2004 zostały podpisane z poszczególnymi kołami łowieckimi aneksy do umów dzierżawy przedłużające na okres 10 lat wydzierżawianie obwodów łowieckich na terenie powiatu oleśnickiego. Z tego względu w roku 2014 konieczne będzie podpisanie przez Starostę nowych umów na kolejne lata.

10.6. Rybactwo śródlądowe

10.6.1. Wydawanie kart wędkarskich

Wydział w imieniu Starosty wydaje karty wędkarskie w trybie ustawy o rybactwie śródlądowym dla wędkarzy, którzy zdali egzamin w kołach Polskiego Związku Wędkarskiego i są mieszkańcami Powiatu Oleśnickiego. Dokumenty te uprawniają do amatorskiego połowu ryb na wszelkich wodach publicznych na obszarze całego kraju. Od momentu powstania Powiatu dokumenty takie wydano dla kilku tysięcznej rzeszy wędkarzy. W okresie objętym niniejszym raportem wydano następujące ilości kart wędkarskich:

- ✓ w 2010 r. - 221,
- ✓ w 2011 r.- 268,
- ✓ w 2012 r. - 193.

Jak wynika z powyższych statystyk atrakcyjność wędkarstwa nie maleje i pomimo dziesięcioletniego okresu udzielania uprawnień przez Starostę (od 1999-2009) w ostatnich 3 latach przybyło blisko 700 nowych amatorów tego sposobu spędzania czasu.

10.6.2. Rejestracja sprzętu pływającego

Równocześnie z nową grupą wędkarzy powiększyła się grupa osób stosujących do uprawiania wędkarstwa sprzęt pływający, na co wskazują liczne przypadki jego rejestrowania. W kolejnych latach było to 31 (2010r.), 24 (2011r.) i 18 (2012r.)-rejestracji sprzętu służącego do połowu ryb.

10.6.3. Społeczna Straż Rybacka

Na terenie powiatu działa Społeczna Straż Rybacka. Wydział realizuje zadania związane z rejestrowaniem strażników rybackich powoływanych przez Komendanta Społeczna Straży Rybacka.

Wydział opiniuje także wnioski Społecznej Straży Rybackiej w/s dofinansowania ze środków dawnego Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zakupu wyposażenia

strażników biorących udział w patrolach terenowych. Obecnie w strukturach Społecznej Straży Rybackiej na terenie powiatu oleśnickiego działa 40 strażników.

XI. GÓRNICTWO I GEOLOGIA

11.1. Charakterystyka. Zmiany w kilkuleciu.

Ze względu na charakter geologiczny obszaru, na którym położony jest powiat oleśnicki, cały sektor związany z geologią surowcową dotyczy wydobycia surowców budowlanych, z grupy kruszyw naturalnych takich jak piaski i żwiry.

W okresie pierwszych dwóch lat objętych niniejszym sprawozdaniem liczne inwestycje drogowe, budowlane i infrastrukturalne:

- na terenie powiatu oleśnickiego (na czele z budową nowego odcinka S-8),
- w jego bezpośrednim sąsiedztwie (m.in. AOW, liczne inwestycje deweloperskie w gminach przylegających do Wrocławia),
- a także w samej aglomeracji Wrocławskiej (stadion na Maślicach, inne inwestycje związane z EURO2012, przebudowa lotniska),

spowodowały bardzo duży wzrost zapotrzebowania na ten rodzaj kruszyw.

Doprowadziło to do zdecydowanego wzrostu wydobycia w kilku istniejących kopalniach, a także do uruchomienia kilku nowych złóż.

Dosyć znamienny jest też fakt przeprowadzenia w kilku przypadkach rozpoznania złóż pod kątem możliwych do pozyskania zasobów. W lokalizacjach tych nie rozpoczęto wydobycia w roku 2010 (ostatnim objętych dostępną sprawozdawczością PIG), ale dokonano przygotowania do wydobycia w sytuacji powrotu dobrej koniunktury.

W porównaniu do ostatnich zestawień dokonanych w raporcie z roku 2009 zmiany jakie wystąpiły obecnie są bardzo istotne.

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono krótką charakterystykę poszczególnych surowców spotykanych na terenie powiatu oleśnickiego oraz przedstawiono dane na temat udokumentowanych złóż wg stanu na dzień 31.12.2005r. i na dzień 31.12.2007r. w celu zobrazowania sytuacji i zmian w tym obszarze tematycznym w porównywanych latach.

11.2. Kruszywa naturalne

Kruszywa naturalne dzielą się na dwie zasadnicze grupy: kruszywa grube obejmujące żwiry i pospółki (kruszywo piaszczysto-żwirowe) oraz kruszywa drobne – piaszczyste. Przedmiotowe kopaliny na terenie Polski są wieku czwartorzędowego, a tylko podrzędnie należą do starszych formacji: plioceńskiej, mioceńskiej i liasowej. W złożach czwartorzędowych wyróżnia się następujące typy genetyczne: lodowcowe, wodnolodowcowe i rzeczne.

Poniżej zestawiono listę złóż kruszyw pospolitych o udokumentowanych zasobach w opracowaniu „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych wg stanu na dzień 31.12.2007” Państwowego Instytutu Geologicznego - Warszawa 2008. W kolejnej tabeli – dla celów porównawczych - takie samo zestawienie z wydawnictwa obejmującego dane za rok 2010 (ostanie opublikowane)

Tabela nr 24 – Charakterystyka złóż kruszyw naturalnych (piaski i żwiry), rok 2007r.

Nazwa złoża	Stan zagospod. złoża**	Zasoby [tys. ton]		Wydobycie
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Bukowina 1	R	92	-	-
Bukowina Sycowska	Z	138	-	-
Chełstówek	R	8	-	-
Grabowno Wielkie	E	741	741	12
Kamień	R	35	-	-
Kraszów	Z	26	-	-
Kraszów II	Z	66	-	-
Kraszów III	R	27	27	16
Ligota Mała	R	1878	1877	7
Nowica	R	1117	-	-
Olszówka	Z	60	-	-
Ose	E	49	44	3
Ose II	Z	35	-	-
Ostrowina	R	64	-	-
Sadków	R	8	-	-
Sadków - Transped	Z	93	-	-
Sątok	R	2710	-	-
Stronia II	Z	2327	-	-
Strzelce	E	775	775	110
Strzelce II	R	1750	-	-
Strzelce I	T	1263	1263	-
Wielowieś	E	548	548	6
Razem Powiat Oleśnicki		13 810	5275	154
Razem Dolny Śląsk		1 930 202	302 937	13 049

*podkreślono pozycje w których wystąpiły zmiany,

Tabela nr 25 – Charakterystyka złóż kruszyw naturalnych (piaski i żwiry), rok 2010r.

Nazwa złoża	Stan zagospod. złoża**	Zasoby [tys. ton]		Wydobycie
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Boguszyce (NOWE)	R	16487	16487	
Bukowina 1	R	92	-	-
Bukowina Sycowska	Z	138	-	-
Chełstówek	R	8	-	-
Grabowno Wielkie	E	<u>669</u>	<u>669</u>	<u>20</u>
Kamień	R	35	-	-
Kraszów	Z	26	-	-
Kraszów II	Z	66	-	-
Kraszów III	R	<u>184</u>	<u>6</u>	<u>6</u>
Ligota Mała	<u>E</u>	<u>1597</u>	<u>1596</u>	<u>132</u>
Ligota Polska (NOWE)	<u>R</u>	<u>3935</u>		
Nowica	R	1117	1021	-
Olszówka	Z	60	-	-
Ose	E	<u>45</u>	<u>40</u>	<u>1</u>
Ose II	Z	35	-	-
Ostrowina	R	64	-	-
Sadków	R	8	-	-
Sadków - Transped	Z	93	-	-
Sątok	R	<u>2697</u>	<u>2185</u>	<u>4</u>
Stronia II	Z	<u>1756</u>	-	-
Stronia III (NOWE)	<u>E</u>	<u>595</u>	<u>345</u>	<u>189</u>
Strzelce	E	<u>577</u>	<u>577</u>	-
Strzelce I	T	1263	1263	-
Strzelce II	<u>E</u>	<u>4310</u>	<u>4310</u>	<u>215</u>
Strzelce III (NOWE)	<u>R</u>	<u>887</u>	-	-
Strzelce-Kolonia (NOWE)	<u>R</u>	<u>8915</u>	-	-
Wielowieś	E	<u>514</u>	<u>514</u>	<u>21</u>
Razem Powiat Oleśnicki		46 173	29 013	588
Razem Dolny Śląsk 2010		2 071 210	367 531	14 505

*podkreślono pozycje w których wystąpiły zmiany,

** E – złożo zagospodarowane (eksploatowane), R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo, Z – złożo zaniechane, T – złożo zagospodarowane (eksploatowane okresowo)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Bilans zasobów kopalnin...” PIG - Warszawa 2011

Jak wynika z powyższych zestawień na przełomie lat 2007-2010 niezwykle mocno wzrosła dynamika podmiotów zainteresowanych pozyskaniem kruszyw ze złóż położonych na obszarze powiatu oleśnickiego.

Pojawiły się zupełnie nowe odkrywki i złoża rozpoznane, wśród których zaskakują potężne zasoby geologiczne i przemysłowe określone dla Boguszyca. Stanowią one odpowiednio 1/3 i ponad 1/2 wszystkich zasobów geologicznych i przemysłowych w powiecie oleśnickim.

O skali zmian w zakresie wszelkich parametrów związanych ze złożami kruszyw na terenie powiatu oleśnickiego świadczy porównanie określonych danych ogólnych z roku 2007 i 2010 oraz zestawienie ich z podobnymi danymi dla całego województwa.

Tabela nr 26 – Zmiany w zasobach złóż i wydobyciu. Powiat oleśnicki na tle województwa w latach 2007-2010.

Obszar/Parametr	Zasoby [tys. ton]		Wydobycie
	geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Powiat Oleśnicki (2007r.)	13 810	5275	154
Powiat Oleśnicki (2010r.)	46 173	29 013	588
Przyrost w tys. ton	28 704	23 738	434
Przyrost w %	308%	550%	382%
Dolny Śląsk (2007r.)	1 930 202	302 937	13 049
Dolny Śląsk (2010r.)	2 071 210	367 531	14 505
Przyrost w tys. ton	141 008	64 594	1 456
Przyrost w %	107%	121%	111%

Przyrost wydobywania w powiecie oleśnickim o 382% jest ponad 2,5 razy większe niż w całym województwie. Zmian rozpoznanych zasobów przemysłowych (o 550%) to już ilość ponad 4-krotnie większa od zmian na Dolnym Śląsku.

11.3. Surowce ilaste ceramiki budowlanej

Druga grupę surowców spotykanych na obszarze powiatu stanowią surowce ilaste ceramiki budowlanej, do których zalicza się różnorodne skały ilaste, które zarobione wodą tworzą plastyczną masę, a uformowane z niej i wypalone wyroby posiadają odpowiednie cechy fizyczne i techniczne.

Największe znaczenie surowcowe mają czwartorzędowe iły i mułki zastoiskowe, zwane iłami warwowymi oraz iły trzeciorzędowe, na Dolnym Śląsku przeważają trzeciorzędowe iły serii poznańskiej.

Jak wynika z opracowania na temat bilansów zasobów na terenie powiatu udokumentowano dwa złoża tego typu surowców, oba są jednak złożami zaniechanymi, co potwierdzają statystyki niezmiennie w okresie ostatnich 3 lat.

Tabela nr 27 – Charakterystyka złóż surowców ilastych 2007 i 2010r.

Nazwa złoża	Stan zagospod. złoża	Zasoby [tys. ton]		Wydobycie
		geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Grabowno I	Z	369	-	-
Twardogóra	Z	99	-	-
Dolny Śląsk 2007		786 448	16 882	235
Dolny Śląsk 2010		794 155	18 647	261

* Z – złoża zaniechane

W opisywanym okresie nieznacznie zmieniły się parametry dotyczące zasobów złóż surowców ilastych i ich wydobywania na terenie całego województwa. Jest to pewnie wynik znacznej redukcji funkcjonujących w rejonie cegielni m.in. ze względu na bardzo wyśrubowane normy ochrony środowiska stawiane tym zakładom, którym nie są w stanie sprostać obiekty starego typu.

11.4. Rola administracyjna Powiatu Oleśnickiego.

11.4.1. Wydobywanie kopalin.

Ze względu na rozdział kompetencyjny wynikający z ustawy Prawo górnicze i geologiczne rola Starosty, w przypadku większości obiektów górniczych z terenu powiatu oleśnickiego, ogranicza się do prowadzenia postępowań w sprawie ustalenia kierunku rekultywacji. Starosta jest bowiem właściwy tylko dla zakładów małych, o powierzchni do 2 ha i rocznym planowanym wydobyciu mniejszym niż 20 tys. m³.

W raportowanym okresie w sektorze postępowań administracyjnych starosty z zakresu geologia surowcowej nie wystąpiły żadne zmiany.

Nadmienić należy, iż w wyniku uchwalenia nowej ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. Nr 163, poz. 981) Starosta uzyskał nowe kompetencje jako organ administracji górniczej. Dotyczą one:

- Przyjmowania zgłoszeń o planowanym wydobyciu piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego),

- Ustalania opłaty podwyższonej prowadzącemu działalność bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych.

Zmiany powyższe są konsekwencją wyłączenia spod obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie sytuacji tzw. wydobywania surowców pospolitych na własne potrzeby.

Przepisów tych nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiących przedmiot jej prawa własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobywanie:

1. będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych;
2. nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym;
3. nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

Jest to przepis dosyć zaskakujący i mogący przy dużej niefrasobliwości i nadinterpretacji niektórych mieszkańców doprowadzić do sporej destabilizacji na dotychczasowym rynku wydobywania kruszyw. Niestety w wielu przypadkach kłopotem może stać się nie samo pozyskanie kruszywa przez osoby fizyczne, ale związane z tym procesem szkody w środowisku przyrodniczym.

11.4.2. Zadania Starosty z zakresu geologii.

Uprawnienia starosty w obszarze geologicznym, na który składa się geologia surowcowa, geologia inżynierska i hydrogeologia przypisane zostały na mocy ustawy do Geologa Powiatowego.

Do najważniejszych zadań należą:

1. zatwierdzanie projektów prac geologicznych,
2. akceptowanie bez sprzeciwu projektów innych prac geologicznych,
3. przyjmowanie dokumentacji hydrogeologicznych,
4. przyjmowanie dokumentacji geologicznych,
5. działalność organu pierwszej instancji w sprawach należących do właściwości administracji geologicznej, o ile nie zostały one zastrzeżone dla Wojewodów lub Ministra właściwego do spraw środowiska, w tym:
  - a. wykonywanie nadzoru i kontroli,
  - b. nakazywanie wstrzymania działalności lub podjęcie określonych czynności w celu doprowadzenia środowiska do stanu właściwego.

Najwięcej postępowań administracyjnych prowadzonych przez Starostę w tym zakresie tematycznym dotyczy cyklu inwestycyjnego związanego z poszukiwaniem i pozyskiwaniem wód podziemnych. W drugim rzędzie są prace geologiczne związane z określeniem warunków geotechnicznych w miejscach planowanych inwestycji.

Nową dosyć często pojawiającą się w ostatnim czasie formą dokumentacji są projekty geologiczne związane z wykonaniem kolumn wiertniczych na potrzeby instalacji pomp ciepła. W takich przypadkach występuje wykorzystanie ciepła Ziemi, gdzie wyjątkowo jak na sektor geologiczny, najczęstszym wnioskodawcą są osoby fizyczne.

Poniżej zestawiono zakończone postępowania Starosty z sektora hydrogeologii w latach 2010 -2012 z podziałem na rodzaj dokumentacji będącej przedmiotem analizy administracyjnej.

Tabela nr 28 – Ilość postępowań administracyjnych Starosty z zakresu geologii w podziale na rodzaj analizowanej dokumentacji.

Rok	Ilość przyjętych projektów w/s wykorzystania ciepła Ziemi	Ilość zatwierdzonych projektów prac	Ilość zatwierdzonych dokumentacji geologicznych
2009	6	2	5
2010	5	2	3
2011	3	2	3

Z corocznych sprawozdań dotyczących zasobów wód podziemnych i wyników prac hydrogeologicznych wynika, że w ostatnim okresie w tym obszarze tematycznym spadła ilość zadań realizowanych przez inwestorów oraz jednostki publiczne zarządzające ujęciami wód o charakterze komunalnym.

Od roku 2009 zmiana w zakresie zasobów wód podziemnych o charakterze czwartorzędowym na obszarze powiatu oleśnickiego wyniosła 31,4 m³/h. W układzie wód trzeciorzędowych łączne zasoby są stałe i wynoszą 5 m³/h. Poniżej, w układzie tabelarycznym, zestawiono zmiany w hydrogeologii oraz wielkości i ilości realizowanych wierceń.

Tabela nr 29 – Zasoby wód podziemnych. Zmiany na terenie powiatu w okresie 2009-2012.

Parametr	Wody czwartorzędowe	Wody trzeciorzędowe
-	m3/h	m3/h
stan na początek 2009r.	170,0	5,0
przyrost / ubytek	+36 / -34,2	-
stan na koniec 2009r. / początek 2010r.	171,8	5,0
przyrost / ubytek	+97,6 / - 68,0	-
stan na koniec 2010r. / początek 2011r.	201,4	5,0
przyrost / ubytek	-	-
stan na koniec 2011r. / początek 2012r.	201,4	5,0

Tabela nr 30 – Zakres prac hydrologicznych wykonanych na terenie powiatu w okresie 2009-2012

Rok	Liczba otworów hydrologicznych		Sumaryczny metraż wierceń	
	zatwierdzonych do realizacji	zrealizowanych	zatwierdzonych do realizacji	zrealizowanych
2009	2	3	80	68
2010	2	4	56	120,6
2011	1	0	50	0
Razem	5	7	186	188,6

XII. OCHRONA ŚRODOWISKA W PROCESIE INWESTYCYJNYM. ROLA ADMINISTRACYJNA STAROSTY.

W wyniku nowelizacji ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko od końca 2009r. Starosta został wyłączony jako organ opiniujący i uzgadniający z procedury wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

Obecnie organem ochrony środowiska, który wykonuje wcześniejsze kompetencje Starosty jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Tym samym udział Starosty w procesach inwestycyjnych ograniczony został do wybranych grup inwestycji, dla których konieczne jest zastosowanie procedur administracyjnych opisanych w różnych, często odległych tematycznie przepisach szczegółowych. I tak przed oddaniem inwestycji do użytkowania, a często przed uzyskaniem pozwolenia na budowę:

- ✓ Inwestycje z sektora gospodarki wodnej, melioracji i hydrotechniki wymagają uzyskania pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie (przebudowę lub remont) urządzeń wodnych, a często także na szczególne korzystanie z wód w zakresie ich poboru, piętrzenia i odprowadzania,
- ✓ Inwestycje kubaturowe (budynki, hale), powierzchniowe (place, parkingi, składy magazynowe) i liniowe (drogi) wymagające odprowadzenia wód opadowych przy braku zbiorczej kanalizacji deszczowej podlegają postępowaniom w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód w zakresie odprowadzania ścieków,
- ✓ Obiekty kubaturowe obsługiwane przez indywidualne oczyszczalnie ścieków wymagają pozwolenia na odprowadzanie ścieków oczyszczonych do wód lub do ziemi,
- ✓ Budowa dużych obiektów przemysłowych i kubaturowych, a także inwestycje drogowe lub mostowe wymagają niejednokrotnie zatwierdzenia projektów prac geologicznych określających warunki geotechniczne podłoża,
- ✓ Planowane instalacje pomp ciepła z pionowymi kolektorami gruntowymi o głębokości większej niż 30 metrów poprzedzone muszą być złożeniem stosownego projektu prac geologicznych,
- ✓ Dla wycinki drzew lub krzewów niezbędnej przy realizacji inwestycji na gruntach stanowiących własność gmin Starosta udziela stosownej zgody,
- ✓ Inwestycje mogące negatywnie oddziaływać na powietrze atmosferyczne przed pozwoleniem na użytkowanie posiadać powinny zezwolenia na emisję gazów i/lub pyłów do Środowiska,

- ✓ Większość powstających zakładów, podmiotów usługowych, bądź przedsiębiorstw zobowiązana jest zatwierdzić program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, uzyskać pozwolenie na ich wytwarzanie lub przedłożyć informację o odpadach innych niż niebezpieczne.

Powyższe zobowiązania prawne wiążą w naturalny sposób inwestorów z terenu powiatu oleśnickiego z administracją ochrony środowiska szczebla powiatowego i w tym sensie Starosta odgrywa swoistą rolę w procesie inwestycyjnym.

XIII. INWESTYCJE W OCHRONĘ ŚRODOWISKA

13.1. Wydatki inwestycyjne realizowane przez Starostwo Powiatowe w Oleśnicy.

Wydatki inwestycyjne Starostwa na ochronę środowiska w omawianym okresie przedstawiono przede wszystkim w ujęciu wskazującym na zaangażowanie środków pochodzących wprost z dawnego Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który na mocy ustawy przestał funkcjonować od 2010r. . Od tego momentu wydatki z zakresu ochrony środowiska i gospodarki komunalnej wprowadzane są do różnych pozycji w budżecie. Jednakże planowane wydatki muszą spełniać kryteria, o których mowa w art.400 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Przywołano działania inwestycyjne realizowane w obiektach Starostwa i jego jednostek organizacyjnych. W jednym przypadku Starostwo dofinansowało zadanie publiczne innej jednostki samorządowej z zakresu energetyki odnawialnej. Była to grupa paneli solarnych zakupiona na potrzeby basenu rekreacyjnego w Twardogórze.

Wydatki inwestycyjne z zakresu ochrony środowiska w obiektach kubaturowych sprowadziły się w głównej mierze do finansowania zadań termomodernizacyjnych w powiatowych jednostkach oświatowych. Za zadania termomodernizacyjne uznano wszystkie działania remontowe, montażowe i ulepszające, które przyczyniły się do ograniczenia jednostkowego zużycia energii cieplnej w poszczególnych obiektach.

W ślad za tym obniżył się wskaźnik emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych trafiających do atmosfery ze źródeł grzewczych zasilających w ciepło określone budynki.

Ważną pozycję wydatków służących ochronie środowiska w okresie ostatnich 3 lat stanowiły te zmierzające do poprawy wyposażenia jednostek ratownictwa chemicznego i przeciwpożarowego, które działają na rzecz zapobiegania zdarzeniom kryzysowym oraz wykorzystują swoje siły i środki do likwidacji skutków awarii. Głównym donatorem tej części wydatków finansowych stała się Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Oleśnicy

Z oczywistych względów wydatkami, które pośrednio związane są z ochroną środowiska są te poniesione na inwestycje drogowe obejmujące:

- poprawę nawierzchni dróg lub innych jej parametrów, co prowadzi do obniżenia jednostkowych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz hałasu komunikacyjnego,
- zmianę lub ulepszenie systemów odprowadzania i ewentualnego podczyszczania wód opadowych, co prowadzi do spadku obciążeń wprowadzanych ze ściekami do wód lub ziemi,
- redukcję zagrożeń wypadkami, a w ślad za tym redukcje powstawania odpadów niebezpiecznych, skażeń gruntów lub wód powierzchniowych w rejonie awarii.

Wydatki te ponoszone są z dochodów budżetowych innych niż te stanowiące źródło finansowania dawnego PFOSiGW (mowa tu o wpływy z tytułu redystrybucji opłat za korzystanie ze środowiska wnoszonych do Dolnośląskiego Urzędu Marszałkowskiego).

Inwestycje drogowe realizowane są w powiecie oleśnickim z wg wieloletniego planu finansowego z bardzo mocnym zaangażowaniem środków zewnętrznych.

Poniżej przedstawiono zestawienie najważniejszych wydatków i zakupów inwestycyjnych dokonanych w latach 2009-2012. Ujęto też kwoty dotyczące zadań zaplanowanych do realizacji do końca 2012r.

Tabela nr 31 – Wydatki i zakupy inwestycyjne Powiatu Oleśnickiego ze środków budżetowych na ochronę środowiska

Rok	Zadanie	Kwota dofinansowania	Obszar ochrony środowiska	Pozycja budżetu
2009r.	Dofinansowanie baterii kolektorów słonecznych przy basenie w Twardogórze.	50 000,00 zł	energia odnawialna, obniżenie emisji gazów i pyłów	§ 6260 dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora

Rok	Zadanie	Kwota dofinansowania	Obszar ochrony środowiska	Pozycja budżetu
				<i>finansów publicznych</i>
2011r.	dofinansowanie zakupu samochodu rozpoznawczo – operacyjnego oraz sprzętu hydraulicznego do ratownictwa drogowego dla Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Oleśnicy	25 000,00 zł	eliminacja zagrożeń w zakresie skażenia środowiska	Rozd. 75411 Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej. § 6170
2011r.	Termomodernizacja budynku szkoły w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Sycowie”.	121 299,00 zł	obniżenie emisji gazów i pyłów	Rozd. 80130 Szkoły zawodowe. § 6050
2012r.	Zakup sprężarki do ładowania butli aparatów powietrznych dla potrzeb Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Oleśnicy	25 000,00 zł	eliminacja zagrożeń w zakresie skażenia środowiska	Rozd. 75411 Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej. § 6170
2012r.	Termomodernizacja budynku szkoły w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Sycowie”.	200 000,00 zł	obniżenie emisji gazów i pyłów	Rozd. 80130 Szkoły zawodowe. § 6050
2012r.	Termomodernizacja budynku internatu w Specjalnym Ośrodku Szkolno-wychowawczym w Oleśnicy.	55 000,00zł	obniżenie emisji gazów i pyłów	Rozd. 85403 Specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze § 6050

13.2. Inne inwestycje w obiektach powiatu.

Liczne działania związane z szeroko pojętą ochroną środowiska przeprowadzone zostały w ostatnich 3 latach w obiektach oświatowych Powiatu Oleśnickiego. Dotyczyły one przede wszystkim ulepszeń i remontów o charakterze termomodernizacyjnym. Ich wykonanie służy obniżeniu jednostkowego zużycia ciepła w wyniku:

- poprawy efektywności jego transportu (sieci ciepłownicze, instalacje c.o.),
- zwiększenia sprawności wytwarzania energii (nowe kotły),
- obniżenia strat w przegrodach (ocieplenie ścian i stropodachów),

- obniżenia strat poprzez stolarkę (wymiana okien i drzwi),
- wzrostu pozyskania energii słonecznej (wymiana okien).

Część zadań obejmowała modernizację wewnętrznych systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Poniżej zestawiono inwestycje przeprowadzone przez Powiat Oleśnicki na rzecz ochrony środowiska.

2009 r.

- I L.O. Oleśnica – wymiana okien
- II L.O. Oleśnica – wymiana okien
- termomodernizacja Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Oleśnica
- wykonanie sieci ciepłowniczej preizolowanej wraz z węzłami i przyłączami ZSP Oleśnica
- remont dachu wraz z ociepleniem ZSP Syców
- wymiana okien w internacie Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy Oleśnica
- remont dachu + ocieplenie – ZSP Międzybórz

2010 r.

- II L.O. Oleśnica wymiana stolarki okiennej – dalszy etap
- L.O. Syców remont dachu + docieplenie oraz wymiana pieca c.o.
- wykonanie sieci ciepłowniczej – dalszy etap ZSP Oleśnica
- termomodernizacja budynku ZSP Syców

2011 r.

- termomodernizacja budynku szkoły ZSP Syców
- wymiana pieca c.o. ZSP Bierutów
- wymiana okien i drzwi wraz z przebudowa hali – Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego Oleśnica
- remont instalacji wodno-kanalizacyjnej ZSP Syców
- remont instalacji wodno-kanalizacyjnej ZSP Twardogóra
- remont instalacji wodociągowej oraz remont elewacji budynku szkoły- Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy Oleśnica

2012 r.

- ZSP Syców – dalszy etap termomodernizacji
- termomodernizacja wymiana okien i drzwi w internacie - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Oleśnica – dalszy etap

Ponadto Starostwo jest zaangażowane w realizację zadań związanych z modernizacją dróg komunikacyjnych będących we władaniu Powiatu. Zadania te przyczyniają się pośrednio do poprawy środowiska poprzez ograniczanie hałasu, emisje gazów i pyłów komunikacyjnych, obniżenie zagrożeń dla zanieczyszczeń wód i ziemi, odpadów z wypadków i innych.

Najważniejsze spośród tych inwestycji, to zadania realizowane w oparciu o pozyskane środki unijne:

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1436D, od drogi wojewódzkiej nr 448 do granicy powiatu milickiego,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1466 D, do granicy powiatu Wrocławskiego,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1467 D,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1500D od miejscowości Ślizów do granicy powiatu namysłowskiego.

Wszystkie te inwestycje rozpoczęte zostały w latach objętych poprzednim raportem z programu ochrony środowiska. Większość jednak zakończyła się po roku 2009. Od tego też momentu można mówić o efekcie ekologicznym wynikającym z tych inwestycji.

Okres realizacji prac drogowych jest bowiem z natury rzeczy czasem, gdy poziom określonych emisji w rejonie wzrasta (oddziaływanie hałasu, pyłu i gazów z placu budowy, ale także w wyniku tworzonych zatorów drogowych lub objazdów).

Dopiero oddanie nowych lub przebudowanych dróg eliminuje zarówno emisje z okresu budowy (całkowicie), jak i redukuje emisje jednostkowe związane z ich użytkowaniem, w porównaniu do wcześniejszego okresu ich eksploatacji.

13. 3. Eko-edukacja i wspieranie przez Powiat zadań realizowanych przez inne jednostki.

W latach 2009 – 2012 środkami z dawnego Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierano różne przedsięwzięcia z sektora ochrony środowiska realizowane przez organizacje pozarządowe, lokalne stowarzyszenia lub bezpośrednio przez Wydział Ochrony Środowiska.

Obejmowały one przede wszystkim zadania z zakresu ochrony środowiska o charakterze „miękkim” z obszaru działań eko-edukacyjnych i promocyjnych, ale pośrednio także choćby ochronę wód (poprawa usprzętowanie lub warunków pracy społecznej straży rybackiej). Działalność Starostwa w tym zakresie przyczyniała się do podnoszenia świadomości ekologicznej, utrzymywania bioróżnorodności oraz bezpieczeństwa ekologicznego w rejonie oraz wspierania ekologicznych metod wytwarzania produktów spożywczych.

Tabela nr 32 – Zadania bezinwestycyjne z zakresu ochrony środowiska.

Rok	Zadanie	Kwota dofinansowania	Obszar ochrony środowiska
2009r.	organizowanie imprez związanych z ochroną środowiska i zakup sadzonek dla Powiatowego Zrzeszenia Pszczelarzy	23 400,00 zł	ochrona przyrody, eko-edukacja
2009r.	wspomaganiem pracy (abonamenty telefoniczne) Społecznej Straży Rybackiej, zakupem karmy dla zwierzyny żyjącej na wolności		ochrona wód
2010r.	przeprowadzenie wykładów dotyczących walorów produktów pszczelich oraz metod walki z chorobami pszczół,	3 000,00 zł	ochrona przyrody, eko-edukacja
2010r.	zakup umundurowania dla strażników Społecznej Straży Rybackiej w Oleśnicy, na potrzeby patrołowania wód powierzchniowych Powiatu Oleśnickiego wydatkowano kwotę	4 499,94 zł	ochrona wód i organizmów wodnych
2010r.	Introdukcja zwierzyny narażonej na wyginięcie bądź wydatki związane z poprawieniem stanu jej bytowania	2 000,00 zł	ochrona przyrody
2011r.	Wykonanie przez Polski Związek Wędkarski Okręg we Wrocławiu usługi polegającej na dowozie Strażników Społecznej Straży Rybackiej w Oleśnicy na kontrole śródlądowych wód powierzchniowych Powiatu Oleśnickiego.	2 998,96 zł	ochrona wód i organizmów wodnych
2011r.	Cykl wykładów z zakresu ochrony środowiska dla mieszkańców Powiatu Oleśnickiego. Wykłady organizowane były w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Oleśnickiego przez członków Powiatowego Zrzeszenia Pszczelarzy	9 900,00 zł	edukacja ekologiczna,
2012	Zakup materiałów i wyposażenia dla	3 000,00 zł	edukacja

Rok	Zadanie	Kwota dofinansowania	Obszar ochrony środowiska
	Społecznej Straży Rybackiej w Oleśnicy		ekologiczna, ochrona wód i organizmów wodnych
2012	Cykl wykładów z zakresu ochrony środowiska dla mieszkańców Powiatu Oleśnickiego przez członków Powiatowego Zrzeszenia Pszczelarzy	9 900,00 zł	edukacja ekologiczna, ochrona przyrody, produkcja ekologiczna

XIV. PODSUMOWANIE

W kontekście przedstawionych informacji należy uznać, że w latach 2009-2012:

- Zarząd Powiatu, poprzez swoje jednostki organizacyjne, oraz
- Starosta Oleśnicki przy zdecydowanym zaangażowaniu i udziale Wydziału Ochrony Środowiska,

realizowali w sposób skuteczny i aktywny założenia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego z 2004r. Oczywiście, wobec uwarunkowań ustawowych wszelkie działania inwestycyjne, administracyjne i organizacyjne odbywały się w obszarach, na które w oparciu o stosowne przepisy prawa miały lub mogą mieć bezpośredni wpływ oba wymienione organy samorządowe.

Ponadto ze względu na opisane w pierwszej części niniejszego dokumentu liczne zmiany kompetencyjne i systemowe dokonane w wyniku nowelizacji przepisów, część założeń i zadań opisanych w pierwotnej wersji Programu ochrony środowiska z 2004r. nie znajduje obecnie odzwierciedlenia na poziomie samorządów powiatowych. Odebrane lub przesunięte – szczególnie na poziom wojewódzki - uprawnienia doprowadziły bowiem do znacznego zatarcia rzeczywistych danych o podmiotach prawnych i zjawiskach występujących w ochronie środowiska.

Trudności w porównywaniu bieżących informacji z założeniami lub informacjami z przeszłości występują także przy danych monitoringowych. Wynika to przede wszystkim z całkowicie przemodelowanego systemu pomiarowego i metodyki prowadzenia obliczeń i publikowania określonych parametrów na potrzeby statystyki Unii Europejskiej. Ponadto, głównie ze względów ekonomicznych, Inspektoraty Wojewódzkie dosyć mocno ograniczyły zakres i sieć monitoringową na

obszarach, gdzie występują znaczące zagrożenia środowiska. Tym samym na terenie powiatu oleśnickiego prowadzony jest np. monitoring powietrza tylko w jednym punkcie mobilnym.

Analizując jednak podejście WIOŚ do gęstości i rozmieszczenia sieci pomiarowej na obszarze Dolnego Śląska, należy z powyższego wyciągnąć wniosek, iż powiat oleśnicki należy do terenów nie absorbujących tych służb w jakimś szerszym zakresie.

Dobry ogólny stan środowiska wynika z położenia i uwarunkowań przyrodniczo-gospodarczych powiatu, coraz lepszej sieci dróg, wyposażonych m.in. w obwodnice najważniejszych ośrodków miejskich, wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców i sprawnej administracji ochrony środowiska.

Pomijając zmiany w systemie gospodarki odpadami komunalnymi od roku 2013 ukierunkowane niejako odgórnie, w trybie ustawy, bez wpływu na nie samorządów lokalnych a zwłaszcza powiatów, największym wyzwaniem w ochronie środowiska w najbliższych latach będzie uporządkowanie kwestii legalnego odprowadzania ścieków komunalnych.

W dziedzinie tej, wobec znacznych ograniczeń utrudniających objęcie wszystkich mieszkańców zbiorczymi systemami odprowadzania ścieków, w tym:

- technicznych (rozproszenie zabudowy, długie odcinki tranzytowe obsługujące zbyt małe ilości mieszkańców),
- ekonomicznych (bardzo duże środki finansowe na niezbędne inwestycje),
- społecznych (opór mieszkańców przed wejść do całkowicie szczelnego systemu wymagającego ponoszenia systematycznych opłat),
- topograficznych i środowiskowych (różnice terenowe, uwarunkowania hydrogeologiczne),

bardzo istotną rolę odgrywać będzie nadzór i kontrola odpowiednich służb ochrony środowiska.

Zagadnienie obniżenia, a docelowo likwidacji ilości ścieków nieoczyszczonych na środowisko gruntowo-wodne jest na obszarze powiatu ważne głównie w rejonach występowania wód powierzchniowych narażonych na oddziaływanie związków azotu, szczególnie w zlewni rzeka Świerzna uznanej za ciek wrażliwy pod kątem Dyrektywy Azotanowej. To również determinuje większe zaangażowanie instytucji i urzędów odpowiedzialnych za sektor rolny i ochronę wód.

Z kolei w innym aspekcie środowiskowym, związanym z ochroną atmosfery, kwestie działań lokalnych mają zupełnie inny charakter. Największą rolę odgrywa tu czynnik ekonomiczny rzutujący na wydatki mieszkańców. Okazuje się, że w skali globalnej największy wpływ na stan powietrza mają źródła energetycznego spalania paliw konwencjonalnych, które w skali mikro stanowią piece domowe i kotłownie osiedlowe. Liczne w ostatnich latach inwestycje w termomodernizacje oraz wzrost

zainteresowania odnawialnymi źródłami energii tylko częściowo są pochodną ekologicznego stylu życia. W zdecydowanej mierze czynnikiem motywującym jest ograniczenie kosztów energii.

Dlatego też w tym obszarze rola powiatu powinna koncentrować się na eko-edukacji oraz wspieraniu i realizowaniu inwestycji przynoszących oczywisty efekt ekologiczny w postaci obniżenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

Na końcu nadmienić należy, że w powiecie oleśnickim bardzo dobrze rozwija się sektor związany z tzw. zielonymi aspektami ochrony środowiska. Przybywa powierzchni obszarów leśnych, rośnie ranga obszarów chronionych i społeczna akceptacja dla ich funkcjonowania. Z drugiej strony nie odnotowuje się istotnych problemów związanych z nielegalną wycinką drzew, z niszczeniem zieleni czy też negatywną i nielegalną ingerencją w środowisko wolno żyjących gatunków.

XV. ZAŁĄCZNIKI

1. Spis aktów prawnych funkcjonujących w Wydziale Ochrony Środowiska.
2. Decyzje nadające uprawnienia do prowadzenia działalności z zakresu gospodarowania odpadami wydane przez Starostę Oleśnickiego w okresie XI.2009- IX.2012.
3. Pozwolenia wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych, przekroczenia, pobór wód podziemnych, wprowadzanie ścieków.
4. Pozwolenia wodnoprawne na wykonanie stawów i małych zbiorników wodnych.
5. Kompetencje administracyjne realizowane przez Wydział Ochrony Środowiska.